

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMET GRUBU ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

T.C.Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

2020

Ankara

Versiyon 1.0

İÇİNDEKİLER

Kılavuzun Kullanımı	4
Bölüm A: Genel Bilgiler	5
1. Giriş.....	5
1.1 Hizmet Grubu Çevre Etiketini için uygun mu?	5
1.2 Kriterlerin amaçları	5
1.3 Çevre Etiketini kimler başvurabilir?.....	6
1.4 Nereye başvurmalıyım?	6
1.5 Başvuru neleri kapsar?	6
1.6 Çevre Etiketini kullanım hakkımı nasıl uzatırım veya değiştiririm?	6
1.7 Sürekli kontrol – başvuru sahibinin sorumluluğu.....	7
1.8 Kriterlere uyumun değerlendirilmesi	7
1.9 Maliyetler	7
2. Başvuru süreci.....	9
2.1 Kriterlerin güncellenmesi	12
2.2 Kontrol listesi: Nasıl başvuru yapılmalı.....	13
2.3 Kapsam.....	13
2.4 Terimler ve Tanımlar.....	14
Bölüm B: Ürün Değerlendirme ve Doğrulama	16
ZORUNLU KRİTERLER	18
Kriter 1: Çevre Yönetim Sistemi	18
Kriter 2: Personel Eğitimi (genel müdür, teknik müdür, bakım personeli, resepsiyonist vs.)....	19
Kriter 3: Misafir Bilgilendirme	21
Kriter 4: Genel Bakım	21
Kriter 5: Tüketim İzlenmesi	22
Kriter 6: Enerji Verimli Mahal ve Su Isıtma Cihazları.....	22
Kriter 7: Enerji Verimli Klima ve Hava Bazlı Isı Pompası Cihazları.....	23
Kriter 8: Enerji Verimli Aydınlatma	24
Kriter 9: Termoregülasyon	25
Kriter 10: HVAC ve Aydınlatmanın Otomatik Olarak Kapanması	25
Kriter 11: Dış Mekan Isıtma ve Klima Cihazları.....	26
Kriter 12: Elektrik Enerjisinin Temininin Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Elektrik Üreticisinden Temin Edilmesi	26
Kriter 13: Kömür ve Fuel Oil Kullanımı	27
Kriter 14: Düşük Su Tüketimli Armatürler: Banyo Muslukları ve Duşlar.....	27
Kriter 15: Düşük Su Tüketimli Armatürler: Tuvaletler ve Pisuarlar	28
Kriter 16: Havlular ve Yatak Örtülerinin Tekrar Kullanımı ile Çamaşır Miktarının Azaltılması ...	29

Kriter 17: Atık Önleme: Yemek Servislerinde Atık Önleme Planı	30
Kriter 18: Atık Önleme: Tek kullanımlık eşyalar.....	31
Kriter 19: Atıkların Sınıflandırılması ve Geri Kazanıma Gönderilmesi.....	32
Kriter 20: Ortak Alanlarda ve Odalarda Sigara İçilmemesi.....	33
Kriter 21: Çevreye Duyarlı Tercih Edilebilir Ulaşımın Teşvik Edilmesi.....	33
Kriter 22: Çevre Etiketinin Üzerinde Görünecek Bilgiler.....	34
SEÇMELİ KRİTERLER	35
Kriter 23: Çevre Yönetimi (≥ 2 puan).....	35
Kriter 24: Turistik Konaklama Tesisinin ISO Belgesi (≥ 5 puan).....	35
Kriter 25: Hizmet Alımı Yapılan Tedarikçilerin ISO Belgesi (≥ 3,5 puan).....	35
Kriter 26: Çevresel ve Sosyal İletişim ve Eğitim (≥ 2 puan).....	36
Kriter 27: Tüketim İzlenmesi: Enerji ve Su Sayaçları (≥ 2 puan).....	37
Kriter 28: Enerji Verimli Mahal Isıtma ve Su Isıtma Cihazları (≥ 3 puan).....	37
Kriter 29: Enerji Verimli Klima ve Hava Bazlı Isı Pompa Cihazları (≥ 3,5 puan).....	38
Kriter 30: 100kW Isı Çıkışı Kadar ki Hava Bazlı Isı Pompaları (3 puan).....	38
Kriter 31: Enerji Tasarruflu Ev Aletleri ve Aydınlatma (≥ 4 puan).....	38
Kriter 32: Isı Geri Kazanımı (≥ 3 puan).....	39
Kriter 33: Termoregülasyon (ısı düzenleme) ve Pencere Yalıtımı (≥ 4 puan).....	39
Kriter 34: Otomatik Anahtarlı Alet/Cihazlar (≥ 4,5 puan).....	40
Kriter 35: Bölgesel Isıtma/Soğutma ve Kojenerasyondan/ Mikrokojenerasyondan Soğutma (≥ 4 puan).....	41
Kriter 36: Yakınlık Algılayıcı Elektrikli El Kurutucular (1 puan).....	42
Kriter 37: Mahal Isıtıcı Emisyonları (2,5 puan).....	42
Kriter 38: Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Üretim Yapan Elektrik Enerjisi Tedarikçisinden Elektrik Enerjisi Satın Alımı (4 puan).....	43
Kriter 39: Yerinde Yenilenebilir Enerji Kaynakları ile Elektrik Üretimi (≥ 5 puan).....	43
Kriter 40: Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Isıtma Enerjisi (≥ 3,5 puan).....	44
Kriter 41: Yüzme Havuzlarının Isıtılması (≥ 1,5 puan).....	45
Kriter 42: Düşük Su Tüketimli Armatürler: Banyo Muslukları ve Duşlar (3 puan).....	45
Kriter 43: Düşük Su Tüketimli Armatürler: Tuvaletler ve Pisuarlar (≥ 3 puan).....	46
Kriter 44: Bulaşık Makinesi Su Tüketimi (2 puan).....	46
Kriter 45: Çamaşır Makinesi Su Tüketimi (3 puan).....	47
Kriter 46: Su Sertliği Göstergeleri (≥ 1,5 puan).....	48
Kriter 47: Optimize Edilmiş Havuz Yönetimi (≥ 2,5 puan).....	48
Kriter 48: Yağmur Suyu, Gri Su ve Kondens Suyu Geri Kazanımı (≥ 6 puan).....	49
Kriter 49: Verimli Sulama (≥ 1,5 puan).....	50

Kriter 50: Dış Mekan Bitkilendirmede Kullanılan Yerli veya İstilacı Olmayan Yabancı Türler (≥ 2 puan)	50
Kriter 51: Kağıt Ürünleri (≥ 5 puan).....	51
Kriter 52: Dayanıklı Tüketim Malları (≥ 5 puan).....	52
Kriter 53: İçecek Temini (≥ 2 puan)	52
Kriter 54: Deterjan ve Banyo Malzemeleri (≥ 2 puan).....	53
Kriter 55: Kullanılmış Tekstil Ürünleri ve Mobilyalar (2 puan)	54
Kriter 56: Kompost (≥ 3 puan)	54
Kriter 57: Atık Su Arıtma (≥ 3 puan).....	55
Kriter 58: Odalarda Sigara İçilmemesi (1 puan)	55
Kriter 59: Sosyal Politika (≥ 2 puan).....	56
Kriter 60: Bakım Araçları (1 puan).....	56
Kriter 61: Çevreye Duyarlı Tercih Edilebilir Ulaşım Seçenekleri (≥ 4,5 puan).....	57
Kriter 62: Toprak Yüzeyler (1 puan)	58
Kriter 63: Yerel ve Organik Ürünler (≥ 4 puan).....	58
Kriter 64: Pestisit Kullanımından Kaçınma (2 puan).....	59
Kriter 65: Çevresel Gürültünün Azaltılması (2 puan).....	59
Kriter 66: Ek Çevresel ve Sosyal Eylemler (≥ 4 puan).....	61
Bölüm C: Çevre Etiketi Başvuru Formu.....	61
Bölüm D: Beyan Formları.....	65
Bölüm E: Kontrol Listesi	110
▪ Zorunlu Kriterler için Temel Kontrol Listesi	110
▪ Seçmeli Kriterler için Temel Kontrol Listesi	115

Kılavuzun Kullanımı

Kılavuz, 19 Ekim 2018 tarih ve 30570 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Çevre Etiketleri Yönetmeliği” kapsamında çevre etiketi kullanıcıları ünvanını almak isteyen gerçek/tüzel kişileri yürürlükte olan kriter gerekliliklerine uygun olarak başvuru sürecinde yönlendirmek için hazırlanmıştır. Kılavuz içerisinde aşağıdaki semboller kullanılmaktadır:

= Kayda değer veya önemli bilgi

= Önemli açıklama

= Gerekli durumlarda beyanlara ilişkin bağlantılar dahil olmak üzere kriter uyumunu doğrulamak için gerekli belgeler.

Kılavuz şu şekilde yapılandırılmıştır:

Bölüm A: Genel Bilgiler – Çevre Etiketleri başvuru sürecinin ayrıntıları ve başvuru hakkında sıkça sorulan soruların cevaplarına ilişkin bilgiler sağlar.

Bölüm B: Ürün Değerlendirme ve Doğrulama – Turistik konaklama hizmetleri grubuna yönelik yayımlanmış çevre etiketi kriterleri doğrultusunda başvuru sahibi tarafından değerlendirme ve doğrulama süreci için gereken hesaplama, test, analiz, ölçüm, sertifika, bilgi ve belgelerin nasıl olması gerektiğine dair bilgiler sağlar.

Bölüm C: Başvuru Formu –Tüm başvuru sahipleri tarafından doldurulması gereken başvuru formunu ve açıklamalarını içerir.

Bölüm D: Beyanlar – Beyanlar başvuru sürecinin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Bölüm B’de (Ürün Değerlendirme ve Doğrulama) istenilen hesaplama, test, analiz, ölçüm, sertifika, bilgi ve belgelerin doğruluğu ve tüm gerekliliklerin yerine getirildiği ilgili yetkili tarafından imzalanarak ve kaşelenerek beyan edilir.

Bölüm E: Kontrol Listesi – Başvuru sahibine, başvuruyu göndermeden önce olası eksikleri giderme ve yapılacak işlerin/ hazırlanacak belgelerin hatırlatılması amacıyla düzenlenmiştir. Böylece başvuru değerlendirmesi sürecinde olası zaman kayıplarının azaltılması amaçlanmıştır.

Bölüm A: Genel Bilgiler

1. Giriş

Bu başvuru kılavuzu Çevre Etiket başvurusuna yardımcı olmak için hazırlanmıştır. Belirlenmiş çevre etiketi kriterlerini karşılamak için gerekli tüm veri, test ve belgelere ilişkin genel bir özet sunmaktadır.

Kriterlerin güncel halleri Bakanlığın aşağıdaki internet adresinden bulunabilir:

<https://cevreetiketi.csb.gov.tr/>

Lütfen başvuru formunu doldurmadan önce hizmet grubunuzla ilgili yayımlanmış olan çevre etiketine ait kriterler belgesini dikkatlice okuyunuz!

1.1 Hizmet Grubu Çevre Etiket için uygun mu?

Hizmet grubu kapsamında hangi tür hizmetlerin yer aldığı Bakanlıkça yayımlanan çevre etiketi kriterlerinde belirtilmektedir.

Bu kapsamda, "Turistik Konaklama" hizmet grubu en az 10 oda kapasiteli olan turistik konaklama tesislerindeki hizmetlerin ve aşağıda belirtilen yardımcı hizmetlerinden herhangi birinin hizmet sağlayıcısı tarafından sağlanmasını kapsamaktadır:

- a) yemek hizmetleri;
- b) eğlence veya spor tesisleri;
- c) yeşil alanlar;
- d) iş konferansları, toplantılar veya eğitim etkinlikleri gibi etkinlikler

Ulaştırma hizmetleri ve tatil seyahatleri 'turistik konaklama hizmet grubunun kapsamında yer almamaktadır.

Turistik konaklama hizmet grubuna dahil olan işletmelerin nitelikleri, 21.06.2005 tarih ve 25852 sayılı Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğe uygun olmalıdır.

Herhangi bir açıklama talep edilmesi durumunda destek için cevreetiketi@csb.gov.tr adresinden iletişim sağlanabilir.

1.2 Kriterlerin amaçları

Çevre Etiket, bir ürün ya da hizmetin yaşam döngüsünün her aşamasında çeşitli çevresel etkileri en aza indirmeyi hedefler. Kriterler, daha az çevresel etkiye sahip ürün ya da hizmetlere ulaşılması amacıyla

oluşturulmuş olup, değişen teknoloji ve çevresel seviyeye bağlı olarak gerekli görüldüğünde güncellenmektedir.

Her bir ürün/hizmet grubu için Çevre Etiketleri geçerli ve güncel kriterleri aşağıdaki adreste bulunmaktadır:

<https://cevreetiketi.csb.gov.tr/>

i Kılavuz sadece yol gösterme- bilgilendirme amaçlıdır; herhangi bir yasal geçerliliği yoktur ve hiçbir şekilde yasal mevzuatın yerine geçmez. Kılavuzdaki belirli hususlara ilişkin tereddüt oluşması durumunda, lütfen doğrudan Bakanlığa başvurunuz!

1.3 Çevre Etiketine kimler başvurabilir?

Üreticiler, imalatçılar, ihracatçılar, ithalatçılar, hizmet sağlayıcılar, toptancı ve perakende satıcılar, Bakanlık tarafından uygun görülen ve çevre etiketi alınmasında menfaati olan kişi ve kuruluşlar, belirtilen formata uygun olarak istenen bilgi ve belgelerle çevre etiketine müracaat edebilir.

1.4 Nereye başvurmalıyım?

Ürünlerine/hizmetlerine çevre etiketi almak isteyenler 2. Bölümde tanımlanan başvuru sürecinde istenilen belgeleri tamamlayarak Bakanlığa başvuru yapmalıdırlar.

1.5 Başvuru neleri kapsar?

Bir Çevre Etiketleri başvurusu, kriterleri sağlayan ve çevre etiketi alınması talep edilen ürün/hizmet(ler)i kapsamalıdır. Üretici tarafından çevre etiketi alınan herhangi bir ürünün/hizmetin farklı bir isim/marka altında kullanılması ve piyasaya sürülen isim/marka için çevre etiketi kullanılması talep edilmesi durumunda yeni bir başvuru yapılması gerekmektedir.

Ürün veya hizmet grubu: Aynı amaca hizmet eden ve kullanım açısından aynı olan veya benzer fonksiyonel özellikleri olan ve tüketici tarafından benzer olarak algılanan ürün veya hizmetler bütünüdür.

1.6 Çevre Etiketleri kullanım hakkımı nasıl uzatırım veya değiştiririm?

Çevre etiketleri kullanımı 4 yıl süre için verilir. Süre bitiminden 180 gün önce talep edilmesi halinde Bakanlık tarafından teknik inceleme komisyonuna yaptırılan değerlendirme sonucunda etiket geçerlilik süresi uzatılabilir.

Çevre Etiketi kullanıcısı, kriterlere uyumu etkilemeyen diğer önemli değişiklikleri de yazılı olarak bildirmelidir (geçici onarım, sezonluk kapanma, grev vs.).

❗ **Çevre etiketi kullanıcısı:** Ürettiği, imal ettiği, ihraç ettiği, sunduğu, toptancı veya perakendeci olarak piyasaya sürdüğü ürün veya hizmetler için Çevre Etiketi Yönetmeliği usul ve esaslarına göre kendisine Bakanlık tarafından çevre etiketi kullanım hakkı verilmiş kişi veya kuruluştur.

Ürün veya hizmet üzerinde yapılacak kriterlere uyumu ve çevresel performansının değerlendirilmesini etkilemeyecek değişiklikler için yeni bir başvuru veya çevre etiketi alınması gerekmez. Bu tür değişiklikler Bakanlığa yazılı olarak bildirilmelidir.

1.7 Sürekli kontrol – başvuru sahibinin sorumluluğu

Başvuru sahibi, Çevre Etiketinin verildiği ürün veya hizmetlerin Çevre Etiketi kriterlerine sözleşme süresi boyunca uyum sağlamasından sorumludur.

Çevre Etiketi Kullanıcısının, Çevre Etiketi verildikten sonra başvuru dosyasında yer alan şartları güncel tutması gerekmektedir. Çevre etiketi kullanıcısı, yıllık olarak uygunluk raporunu Bakanlığa sunmalıdır. Sürekli test veya ölçümlerin gerekli olduğu durumlarda, çevre etiketi kullanıcısı, test sonuçları ve diğer ilgili belgelerin kaydını tutmaktan sorumludur. Bahse konu kayıtlar kriterlerde ayrıca belirtilmediği sürece devamlı olarak Bakanlığa gönderilmesi gerekmeyebilir ancak talep edildiği takdirde Bakanlığa sunulmak üzere hazır tutulmalıdır.

Çevre Etiketi geçerlilik süresi boyunca herhangi bir zamanda ürün/hizmet artık kriterlerle uyumlu değilse, bu durum, uyumsuzluk nedenlerinin açıklaması ile birlikte Bakanlığa bildirilmelidir.

1.8 Kriterlere uyumun değerlendirilmesi

Bakanlık çevre etiket kullanıcısının Çevre Etiketi kriterlerine ve sözleşmenin geçerlilik koşullarına uyumunun devamlılığını takip etmek için gerekli araştırmaları yapabilir. Bu amaçla, çevre etiket kullanıcısı, uyumun kanıtlanması için talep edebilecek ilgili belgeleri sağlamalıdır.

Bakanlık, çevre etiket kullanım izni alan ürünün/hizmetin, ilgili kriterlere, Çevre Etiketi Yönetmeliği ve sözleşme hükümlerine uygunluğu için her zaman denetleme yapabilir/yaptırabilir.

1.9 Maliyetler

Başvuru sahibi, Çevre Etiketi Yönetmeliği'nde belirtildiği şekilde başvuru ve değerlendirmeye ait tüm

harcamaları (Resmi belgeler, fatura örnekleri, beyanlar, test-analizler, vb.) karşılamakla yükümlüdür.

Çevre etiketi kullanıcısı olabilmek için ilgili maliyetler aşağıdadır;

- Çevre etiketi başvuru ücreti. Başvuru ücreti ödenmeden başvuru değerlendirmeye alınmaz (Başvuru sahiplerinden alınan ücretin miktarı, her yıl Bakanlık tarafından belirlenir)
- Etiket kullanım ücreti (Etiket kullanım süresi 4 yıllıktır, kullanım ücreti ise yıllık olarak ödenmelidir)
- Belge hazırlama maliyetleri (Test-analiz yapma-yaptırma, dosya hazırlama, danışmanlık hizmeti alma vs. maliyetler)
- Teknik İnceleme Komisyonu tarafından yaptırılması istenen doğrulamalardan kaynaklanan masraflar başvuru sahibi tarafından karşılanır.

 Bakanlık tarafından alınacak ücretlerin güncel haline aşağıdaki internet sitesinden Birim Fiyat Listesi linkinden ulaşılabilir:

<https://ced.csb.gov.tr/>

 Teknik inceleme komisyonu oluşturma yetkisi Çevre Etiket Yönetmeliği'nin 15'nci maddesinin (ğ) bendi kapsamında Türk Standardları Enstitüsü(TSE)'ne devredildiğinden, TSE tarafından talep edilecek ücretlerin başvuru aşamasında dikkate alınması gerekmektedir.

Detaylı bilgi : <https://cevreetiketi.csb.gov.tr/onemli-dogrulama-surecine-yonelik-yetki-devri-duyuru410960>

2. Başvuru süreci

Başvuru yapmadan önce detaylı bilgi almak için Bakanlık ile iletişime geçmek başvuru sürecinin daha sağlıklı olması için tavsiye edilmektedir.

Aşağıdaki şekilde Çevre Etiketisi'ne başvuru sürecinde yer alan aşamalar ana hatlarıyla belirtilmektedir:

- Adım 1: Bakanlık ile iletişim

Ülkemizde Çevre Etiketisi verme konusunda yetkili Kurum, Çevre Etiketisi Yönetmeliği gereği Çevre ve Şehircilik Bakanlığıdır. Talep edilmesi durumunda, Bakanlık, çevre etiketisi kullanıcısı olmak için başvuru yapmak isteyenlere çevre etiketisi kriterlerinin ayrıntıları ve başvuru dosyasının nasıl oluşturulacağı konusunda ön bilgilendirme yapacaktır.

- Adım 2: Beyan, test ve doğrulama gereklilikleri

Çevre etiketi alınması talep edilen ürün veya hizmetin her bir kriteri nasıl sağladığını belgelemek ve gereken tüm bilgi ve test/analiz sonuçlarının bulunduğu bir başvuru dosyası hazırlamak için Bakanlık internet sayfasında yayımlanan "Turistik Konaklama Hizmetleri Grubuna Çevre Etiketinin Verilmesine Dair Kriterler" dikkate alınmalıdır. Her bir kriter maddesinde hizmetle ilgili sağlanması gereken özellikler, uyulması gereken uyum beyanları veya bağımsız doğrulama gibi *değerlendirme ve doğrulama* gerekliliklerini belirten bir bölüm bulunmaktadır. Başvuru dosyasında sunulan kriterlere ait verinin doğru ve gerekçeli olması esastır; gerek görüldüğü takdirde Bakanlık ve/veya teknik inceleme komisyonu tarafından sahada kontroller yapılabilmektedir.

Çevre Etiket kriterlerinin değerlendirilmesi ve doğrulanması aşamasında, testlerin/analizlerin yapılması gerektiğinde, Bakanlık, TS EN ISO/IEC 17025'e göre Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği (ILAC) - Karşılıklı Tanıma Anlaşmasına (MRA) taraf olan bir akreditasyon kurumu tarafından akredite edilmiş laboratuvarlar tarafından yapılan testleri tanır. TÜRKAK tarafından akredite kuruluşlara <https://secure.turkak.org.tr/kapsam/search> adresinden erişim sağlanabilir. Değerlendirme ve doğrulama gereklilikleri kapsamında yapılması zorunlu olan test yöntemi için, akredite bir kuruluş bulunmadığının belgelenmesi halinde TS EN ISO/IEC 17025 akreditasyon şartı aranmaz.

❗ Hesaplamaların, çevre etiketi talep edilen hizmet özelinde yapılmasına dikkat edilmelidir.

Tüm test masrafları, doğrulama masrafları ve teknik inceleme komisyonu tarafından yaptırılması istenen doğrulamalardan kaynaklanan masraflar başvuru sahibi tarafından karşılanmalıdır. Başvurmaya karar vermeden önce bu masraflar dikkate alınmalıdır.

- Adım 3: Başvuru Dosyasının Hazırlanması

Ürün kriterlerinde belirtilen tüm destekleyici belgeler ve başvuru formundan oluşan bir dosyanın Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Başvuru kabul edilirse, başvuru dosyasının bir kopyasının başvuru sahibi tarafından saklanması ve çevre etiketi kullanım süresi boyunca güncel tutulması gerekmektedir. Başvuru dosyası, başvuru formu ile birlikte aşağıdaki bilgi ve belgeleri içerecek şekilde sunulmalıdır.

- Başvuran özel ya da tüzel kişinin tanıtımı, adresi, iletişim bilgileri ve başvuru yapacağı ürüne ait başvuru dilekçesi (Bölüm D),
- Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanan şirket kuruluş senedi, ana sözleşmesi veya tüzüğü,
- Kurum/kuruluşları temsile yetkili kişi veya kişilerin noter onaylı imza sirküleri,
- Başvuru sahibinin hizmet grubu ile ilişkisi,
- Hizmetin ticari açıdan tanıtılması,

f)Başvuru ücretinin Bakanlık döner sermaye işletmesi müdürlüğü hesabına yatırıldığına dair dekont,

g) Başvuru yapılacak hizmet kriterleri ile ilgili bilgi ve belgeler (hesaplama, test, analiz, ölçüm, sertifika vs.)

h) Bakanlığın talep ettiği diğer bilgi ve belgeler.

Başvuru dosyası hem fiziksel hem de elektronik olarak ayrı ayrı sunulmalıdır. Her bir kriterle ilgili bilgi ve belgeler ile Bölüm D’de yer alan beyan formlarının kriter sırasına göre sıralanarak ve ayrıca eklenerek sunulması gerekmektedir. Elektronik dosyada ise her bir kriter için ayrı bir alt dosya hazırlanmalıdır. Hazırlanacak olan dosyanın en sonuna ise Bölüm E’de yer alan kontrol listesi eklenmelidir.

i Başvuru sahibinin hizmet ile ilişkisi: Hizmetin gerçekleştirilmesinde başvuru sahibinin rolü bu bölümde özetlenecektir.

i Hizmetin ticari açıdan tanıtılması: Turistik konaklama tesisinin türü, konaklama yapan misafir sayıları, hizmet verilen dönemler, çevresel etiketler vs. bilgilerin sunulması

- Adım 4: Değerlendirme

- Bakanlık, başvuru dosyasındaki bilgi ve belgeleri uygunluk bakımından 30 takvim günü içerisinde inceler.
- Eksiklik tespit edilmesi durumunda eksiklikler başvuru sahibine bildirilir.
- Eksikliklerin tebliğ tarihinden itibaren en geç 60 takvim günü içerisinde tamamlanmaması durumunda başvuru kabul edilmez.
- Başvurunun kabul edilmemesi durumunda yatırılan başvuru bedeli geri ödenmez. Bu yüzden başvurunun eksiksiz yapılmasına özen gösterilmelidir.
- Bakanlık tarafından uygun görülen başvurular için teknik inceleme komisyonu oluşturulur. Yönetmeliğin 15’inci maddesinin (ğ) bendi kapsamında teknik inceleme komisyonu kurma yetkisi TSE’ye devredilmiştir. BU doğrultuda, Bakanlık tarafından şeklen uygun görülen başvurular TSE’ye gönderilir.
- Protokol kapsamında TSE tarafından talep edebilecek azami ücretler <https://cevreetiketi.csb.gov.tr/onemli-dogrulama-surecine-yonelik-yetki-devri-duyuru410960> adresinde yer almaktadır.
- Teknik İnceleme Komisyonu, doğrulama ziyaretinden önce ve teknik rapora nihai halini vermeden önce toplanabilir. Başvuru sahibi, talep edildiği durumlarda, bu toplantılara katılım sağlar.

- Teknik inceleme komisyonu tarafından ilave doğrulama istenirse, masraflar başvuru sahibi tarafından karşılanır.
- Ürün veya hizmet kriterlerine uyum ve diğer teknik hususlar başvuru tarihinden itibaren 90 takvim günü içerisinde değerlendirilir ve çevre etiketi teknik raporu hazırlanır.
- Teknik rapor;
 - i. Çevre etiketi verilmesi için herhangi bir koşul içermiyorsa Adım 5'e geçilir ve başvuru sahibi ile sözleşme imzalanır.
 - ii. Çevre etiketi verilmesi için ilave doğrulama yöntemlerinin yerine getirilmesi koşulu içeriyorsa, koşullar yerine getirildikten sonra Adım 5'e geçilir.
 - iii. Çevre etiketinin verilmesi uygun görülüyorsa, başvuru olumsuz olarak sonuçlandırılır.

- Adım 5: Etiketın verilmesi ve Kullanımı

- Başvurunun kriterlere uygun olması durumunda Bakanlık tarafından çevre etiketi verilir. Çevre etiketinin şekli Bakanlık tarafından yayımlanan çevre etiketi şekline uygun olmak zorundadır. Etiketle bulunabilecek ifadeler Kriter 22'de belirtilmektedir.
- Bakanlık ile çevre etiketi almaya hak kazanan başvuru sahibi arasında sözleşmenin imzalanması ile başvuru sahibi çevre etiketi kullanıcısı unvanını alır. Bakanlık sözleşmeye hizmet grubu kriteri, çeşidi ve özelliklerine bağlı olarak ek hükümler koyabilir.
- Taslak sözleşme örneği Bölüm F'de yer almaktadır. Hizmet ve doğrulama sürecinde istenilen gerekliliklere göre taslak sözleşmede değişiklik yapılabilir.
- Çevre etiketi kullanımı 4 yıl süre için verilir. Süre bitiminden 180 gün önce talep edilmesi halinde Bakanlık tarafından teknik inceleme komisyonuna yaptırılan değerlendirme sonucunda süre uzatılabilir.

❗ Çevre etiketi kullanıcısı, Bakanlığa 3 ay öncesinden göndereceği yazılı bildirim ile her zaman sözleşmeyi feshedebilir ve çevre etiketi kullanımından vazgeçebilir.

❗ Bakanlık, Çevre etiketi taşıyan hizmet ile ilgili şikâyetten çevre etiketi kullanıcısını haberdar eder ve şikâyete tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde cevap verilmesini istenir. Usulsüz kullanım halinde yaptırım uygulanması söz konusudur.

2.1 Kriterlerin güncellenmesi

Çevre etiketi kriterleri güncel ihtiyaçlara göre Bakanlıkça güncellenecektir.

Güncelleme yapıldığı zaman çevre etiketi kullanıcısına bilgi verilecek olup, yeni kriterlere uyum için çevre etiketi kullanıcısına 6 ay geçiş süresi verilir.

Çevre etiketi kullanıcısı sözleşmesini yenilemek istememesi durumunda çevre etiketinin tesisten

kaldırılması için en fazla 1 sene süre verilir.

❗ Tüm kriter geliştirme sürecinde TS EN ISO 14024 prosedürü esas alınmaktadır.

2.2 Kontrol listesi: Nasıl başvuru yapılmalı

Bölüm	Açıklama	Onay Kutusu
1.1	Hizmetin çevre etiketi için uygun olduğundan emin olun	☐
www.cevreetiketi.csb.gov.tr	İlgili hizmet grubu kriterlerini indirin	☐
1.4	İç pazar ya da dış pazar için pazarlama hedeflerinizi gözden geçirin	☐
1.4	Bakanlık ile iletişime geçin ve Çevre Etiketine başvurma hedefinizi bildirin	☐
2.1	Hizmetinizle ilgili kriterlerin yakın gelecekte revize edilip edilmeyeceğini veya güncellenip güncellenmeyeceğini kontrol edin	☐
Adım 3	Bakanlıktan başvuru formları hakkında bilgi isteyin	☐
1.6	Çevre Etiketini kullanım hakkının nasıl kullanılacağı hakkında bilgi alın	☐

Not: Detaylı kontrol listesi örneği için Bölüm E'yi inceleyiniz.

2.3 Kapsam

"Turistik konaklama" hizmet grubu, en az 10 oda kapasiteli olan turistik konaklama hizmetlerinin ve aşağıda belirtilen yardımcı hizmetlerinden herhangi birinin hizmet sağlayıcısı tarafından sağlanmasını kapsamaktadır:

- a) yemek hizmetleri;
- b) eğlence veya spor tesisleri;
- c) yeşil alanlar;
- d) iş konferansları, toplantılar veya eğitim etkinlikleri gibi etkinlikler

Ürün grubu şunları içermez:

- a) Ulaştırma hizmetleri ve
- b) tatil seyahatleri

2.4 Terimler ve Tanımlar

Başvuru ve etiket alma sürecinde aşağıdaki terimler ve tanımlar geçerli olacaktır:

- a) **Atık su:** Evsel, endüstriyel ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş sular.
- b) **Atık:** Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyal.
- c) **Biyokütle:** Ürünlerin, atıkların ve tarım (bitkisel ve hayvani maddeler dâhil), balıkçılık ve su ürünleri dâhil orman ve ilgili sanayi süreçlerinden kalan biyolojik esaslı kalıntıların biyolojik olarak ayrıştırılabilir kısımları ve bunların yanında sanayi ve kentsel atıkların biyolojik olarak ayrıştırılabilen kısımları.
- d) **Çift cam:** Sıcaklığı, soğukluğu ve dışarıdan gürültüyü geçirmemesi için bir aralayıcı çubukla ayrılan camlardır.
- e) **Fotovoltaik:** Yüzeylerine gelen güneş ışığını doğrudan elektriğe dönüştüren yarı iletken modüller.
- f) **Hidroelektrik:** Akan su gücünün elektriğe dönüştürülmesi.
- g) **HVAC:** Isıtma, havalandırma ve iklimlendirme.
- h) **Isı pompası:** Isı üretmek için ortam ısını bir hava kaynağından, su kaynağından veya yeraltı kaynağından ve/veya atık ısıdan alan ekipmanlar.
- i) **Jeotermal kaynak:** Jeolojik yapıya bağlı olarak yer kabuğu ısının etkisiyle sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik yıllık ortalama sıcaklığın üzerinde olan, çevresindeki sulara göre daha fazla miktarda erimiş madde ve gaz içerebilen, doğal olarak çıkan veya çıkarılan su, buhar ve gazlar ile yeraltına insan düzenlemeleri vasıtasıyla gönderilerek yer kabuğu veya kızgın kuru kayaların ısı ile ısıtılarak su, buhar ve gazların elde edildiği yerler.

- ı) **Klima:** Odalarda kullanılan cihazlardır. Nem alıcılar, evaporatif soğutucular, hassas kontrollü klimalar ve kabin tip klimalar dahil değildir.
- j) **Konaklama türü:** Çevre Etiket başvurusunda bulunabilecek farklı turistik konaklama tesislerdir.
- k) **Kojenerasyon:** Isı ve elektrik ve/veya mekanik enerjinin aynı tesiste eş zamanlı olarak üretimi.
- l) **Mahal ısıtıcı:** Bir bina, konut veya oda gibi kapalı bir alanı istenilen iç ortam sıcaklığına ulaştırmak ve bu sıcaklığı sürdürmek için kullanılan su esaslı merkezi ısıtma sistemine ısı temin eden ve bir veya birden fazla ısı üretici ile donatılmış cihaz.
- m) **Rüzgar enerjisi:** Rotor kanatlarına geçen havanın momentumunu aktararak rüzgardan çıkarılan enerji.
- n) **Tehlikeli atık:** Atık Yönetimi Yönetmeliği Ek-3/A'da yer alan tehlikeli özelliklerden birini ya da birden fazlasını taşıyan, ek-4'te altı haneli atık kodunun yanında yıldız (*) işareti bulunan atıklar.
- o) **Üçüncü taraf sertifikası:** Bağımsız dış denetim hizmeti veren kuruluşlar tarafından yapılan denetim sonucunda verilen belge.
- p) **Yemek hizmeti:** Yiyecek ve / veya içecek dağıtımını içeren hizmetlerdir.
- q) **Yenilenebilir enerji kaynakları (YEK) :** Hidrolik, rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle, biyogaz, dalga, akıntı enerjisi ve gel-git gibi fosil olmayan enerji kaynakları.
- r) **Yeşil alan:** Çim veya toprağa ekilen bitkileri içeren alanlar.
- s) **Termoregüasyon:** Sıcaklığın düzenlenmesi için kullanılan sistem.

Bölüm B: Ürün Değerlendirme ve Doğrulama

Başvuru sahibi, turistik konaklama hizmetleri için çevre etiketi başvurusu yapmadan önce, ilk aşamada hizmet grubu için yayımlanan kriterleri inceleyerek kendi uygunluğunu değerlendirmelidir. Başvuru sahibi; yapı izni, ulusal mevzuat, peyzaj entegrasyonu, doğal kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin yönetimi hakkındaki yasal gerekliliklere her zaman uymalıdır. Bu durumun doğrulanması, başvuru sahibi tarafından gerekli belgelerle desteklenen beyanlara dayanmaktadır.

Bir başvuru alındıktan sonra, Bakanlık tarafından şeklen uygunluk incelemesi yapıldıktan sonra teknik inceleme komisyonu tarafından doğrudan tedarikçilerden gönderilen belgeler de dahil olmak üzere başvuru dosyası incelenecektir. Bakanlık ve/veya teknik inceleme komisyonu, gerekirse daha fazla bilgi isteme imkânına her zaman sahiptir. Başvuruyu değerlendiren Bakanlık ve/veya teknik inceleme komisyonu, başvuru sahibine eksik belgelerin bir listesini yaparak iletacaktır. Başvuru sahibi, eksikliklerin karşılandığından emin olduktan sonra bu belgeleri Bakanlığa ve/veya teknik inceleme komisyonuna gönderecektir. Gönderilecek belgelerin güncel olmasına dikkat edilmelidir. Sunulan belgeler üzerinde ilave kontroller yapılabilir ve bu temelde başvuru tarihinden altı aydan daha eski beyanlar kabul edilmeyecektir. Tüm belgeler değerlendirilip onaylandığında, başvuru sahibi için yerinde teknik inceleme yapılacaktır.

Çevre etiketi başvurusunun değerlendirilmesi ve doğrulanması gereklilikleri her kriterde ayrıca belirtilmiş olup, başvuru sahibi kriterlere uyumu göstermek için beyan, belge, test/analiz raporları veya başka kanıtlar sağlaması gerektiğinde, bunları uygun şekilde kendisi ve/veya tedarikçisinden/tedarikçilerinden elde ederek sunmalıdır.

Testlerin, TS EN ISO/IEC 17025 standardında belirtilen genel gereklilikleri karşılayan usulüne uygun olarak akredite olmuş laboratuvarlarda yapılması gerekmektedir. Değerlendirme ve doğrulama gereklilikleri kapsamında yapılması zorunlu olan test yöntemi için, akredite bir kuruluş bulunmadığının belgelenmesi halinde TS EN ISO/IEC 17025 akreditasyon şartı aranmaz. Doğrulama sürecinde talep edilmesi durumunda talep edilecek ilave testlerin başvuru sahibince yapılması/yaptırılması gerekmektedir.

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Turistik konaklama hizmetleri için çevre etiketi kriterleri iki zorunluluk seviyesinden oluşmaktadır: Bunlar: Zorunlu kriterler ve seçmeli kriterlerdir.

Zorunlu Kriterler

Turistik konaklama tesisi tarafından tüm zorunlu kriterler yerine getirilmelidir. Uygulanabilirlik koşulları, başvuru kılavuzunda her kriter için ayrıca belirtilmiştir.

Seçmeli Kriterler

Seçmeli kriterler, tüketici talebi ve teknik/ekonomik fizibiliteye göre farklı puanlarla değerlendirilmektedir. Seçmeli kriterlere uygunluk için Bakanlıkça belirlenen en az puan seviyesine ulaşılması gerekmektedir.

ZORUNLU KRİTERLER

Aşağıda açıklanan belgelerin Bakanlığa sunulması gerekmektedir.

Kriter 1: Çevre Yönetim Sistemi

Kapsam: Bu kriter, genel yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, turizm konaklama tesislerinde çevre yönetim sistemlerinin uygulanmasını teşvik etmektir.

Çevre yönetim sisteminin temel hedefleri aşağıdaki eylemleri içermelidir:

- Mevzuata uygunluk
- Tesisin çevresel etkileri hakkında bilgi sağlanması
- Çevresel risklerin yönetimi
- Enerji, su ve hammadde tüketimlerinin azaltılması
- Genel performansın artırılması
- Müşteriler ve personel ile şeffaf iletişim vs.

Bir kuruluşun çevre politikası ve eylem planı yakından bağlantılı olup, ister bir etiket ister sertifika almakla bağlantılı olsun, herhangi bir çevresel faaliyetin ayrılmaz bir parçasıdır. Çevre politikası, çevresel eylemin temel amaçlarını ortaya koymaktadır ve eylem planı bu hedefleri belirli önlemlerin bir listesine dönüştürmektedir. Çevre politikası, üst yönetim tarafından tanımlandığı üzere tesis tarafından üstlenilen çevresel hedeflerin temelini oluşturmaktadır. Çevre politikasının, tesisin karakterini ve kültürünü yansıtacak şekilde özelleştirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla Çevre politikası aşağıdaki asgari başlıkları içermelidir:

- Tesisin çevresel taahhütleri
- Kaynak tüketimini takip ederek çevresel performansın sürekli iyileştirilmesine olan bağlılık
- Gelecek yılın hedefleri
- Halihazırda yürürlükte olan tedbirleri alma ve müşterileri, çalışanları ve diğer ortakları bilgilendirme taahhüdü
- Tesis tarafından gerçekleştirilen çevresel eylemler için misafirlerin teşvik edilmesi.

Çevre politikası tüm işe yeni başlayanların öğrenmesi için tesiste hazır bulundurulmalı ve önemli değişiklikler olması durumunda mevcut personele iletilmelidir.

Eylem planı ise, her politika hedefine ilişkin görevleri ve önlemleri belirleyerek açıklamalıdır.

Eylem planı, sürekli çevresel iyileştirmeyi yansıtacak şekilde tasarlanmış eylemlere ve hedeflere odaklanmalı ve Çevre Etiket Kriterleri dikkate alınarak en az iki yılda bir belirlenmelidir.

Eylem planının olası hedefleri, seçmeli kriterleri de içermelidir. Bu bilgelere ilave olarak aşağıdaki detaylar bulunmalıdır:

- Eylemlerin açık tanımları
- Eylemi gerçekleştirmekten sorumlu kişi / bölüm,
- Bütçe
- Personel kaynakları / bilinçlendirme ve eğitim
- Tamamlanma için son tarih

Bakanlığa sunulacak belgeler:

<u>Başvuru sahibi TS EN ISO 14001'e göre sertifikalı ise</u>
 TS EN ISO 14001 sertifikası
 Eylem programında tanımlanan hedeflere ilişkin özet performans raporu.
<u>Başvuru sahibi TS EN ISO 14001'e göre sertifikalı değilse</u>
 Onaylı çevre politikasının kopyası
 Eylem planının kopyası
 Değerlendirme raporunun kopyası (her 2 yılda bir)
 Gıda atığını önleme planı
 Sıfır atık sistemine kayıt olduğuna dair belge (Sıfır Atık Belgesi)
 Atık suların bertarafına yönelik planlama
 Beyan

Kriter 2: Personel Eğitimi (genel müdür, teknik müdür, bakım personeli, resepsiyonist vs.)

Kapsam: Bu kriter, genel yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, personelin (taşeron dahil) kriterleri yerine getirmek için eğitilmiş (yeni personel için 4 hafta içerisinde) olmalarını sağlamaktır.

Personelin bilgilendirilmesi, başarılı bir Çevre Etiket Sistemi için çok önemlidir. Tanımlanan tüm çevresel eylemleri uygulamak için personelin destek ve motivasyonuna ihtiyaç duyulmaktadır.

Eğitimler aşağıdaki unsurları içermelidir:

ENERJİ

— **Genel Müdür/Yönetici Personel:**

- Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun
- Yasal bakım gereksinimleri
- HVAC

— **Teknik Personel:**

- HVAC
- Verimliliği etkileyen unsurlar (aydınlatma, klima, dayanıklı tüketim malları vs.)
- Yalıtım: Pencere yalıtımları, zayıf yalıtım sonuçları
- Termoregülasyon
- Enerji tasarruflu aydınlatma
- Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi

SU

— **Tüm Personel:**

- Suyun tasarruflu kullanılması

— **Teknik Personel:**

- Atık su arıtma tesisi (mevcutsa)
- Gri su ve yağmur suyu geri kazanım sistemleri

— **Teknik Personel ve Oda Temizlik Personeli:**

- Sızıntılar ve kaçaklar
- Düşük su tüketimli armatürler
- Temizlik esnasında su tüketiminin azaltılması

KİMYASALLAR

— **Oda Temizlik Personeli:**

- Deterjanlar ve dezenfektanlar: Çevresel etkileri
- En az kimyasal tüketimi

ATIK YÖNETİMİ

— Tüm Personel:

- Atık azaltımı ve ayrılması (ofis, mutfak vs.)
- Atıkların geri kazanımı/dönüşümü
- Tek kullanımlık malzemelerin kısıtlanması

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Eğitim programının detayları (farkındalık, aydınlatma, iklimlendirme ve ısıtma sistemleri vs.)
	Personel eğitim tarih ve çeşitleri: Personel tarafından imzalanan katılım çizelgeleri, katılım belgeleri ve sertifikalarının kopyaları, personel işe giriş kaydı
	Beyan

Kriter 3: Misafir Bilgilendirme

Kapsam: Bu kriter, genel yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve misafirlerin Çevre Etiketinden ve turistik konaklama tesisinin çevresel taahhütlerinden haberdar olmalarını amaçlamaktadır. Bilgiler resepsiyonda veya odalarda sözlü ve yazılı olarak verilebilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Bilginin tesiste bulunduğu yerler
	Misafirlere sağlanan çevresel bilgilerin kopyaları
	Uygulanan bilgi ve anket dağıtım ve toplama prosedürleri
	Misafirlerden gelen görüşlerin dikkate alınması için uygulanan prosedürler
	Beyan

Kriter 4: Genel Bakım

Kapsam: Bu kriter, yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, profesyonel teknik servis vasıtasıyla yasalarda belirtildiği şekilde ya da daha sık şekilde (en az yılda bir kez) cihazların, aletlerin, ürün ve ekipmanların vs. uygun bakım işlemleri ile verimli kullanımını sağlamaktır. Bakımlar asgari olarak:

- **Enerji:** HVAC, buzdolapları, çamaşır makineleri, bulaşık makineleri, ofis ekipmanları vs.

Su: Yağmur suyu toplama, geri kazanım sistemleri, sıhhi tesisat armatürleri, bahçe sulama sistemlerini içermelidir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Bakım programı açıklaması (bakımı yapan kişilerin veya şirketlerin bilgileri dahil)
 Bakım kaydının kopyaları (olması durumunda merkezi veri tabanı kayıtları)
 Beyan

Kriter 5: Tüketim İzlenmesi

Kapsam: Bu kriter, genel yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı turistik konaklama tesisi tarafından tüketimlerin izlenmesini sağlamaktır. Veri, alınan her faturada veya en az üç ayda bir (ya da istenen zaman aralığında) toplanmalıdır. Veri toplanması tesisteki sorunları ortaya çıkarabileceği gibi yeni tasarruf tedbirlerinin uygulanmasına da olanak sağlar.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Verilerin toplanması ve izleme prosedürlerinin detaylı açıklanması
 Kriter 1'de bahsedilen değerlendirme raporuyla (başvurudan sonra 2 yıl içinde ve her 2 yılda bir) birlikte toplanan verilerin özet raporu (mümkün olması durumunda Kriter 5 için verilecek Beyan'dan daha detaylı olabilir)
 Beyan

Kriter 6: Enerji Verimli Mahal ve Su Isıtma Cihazları

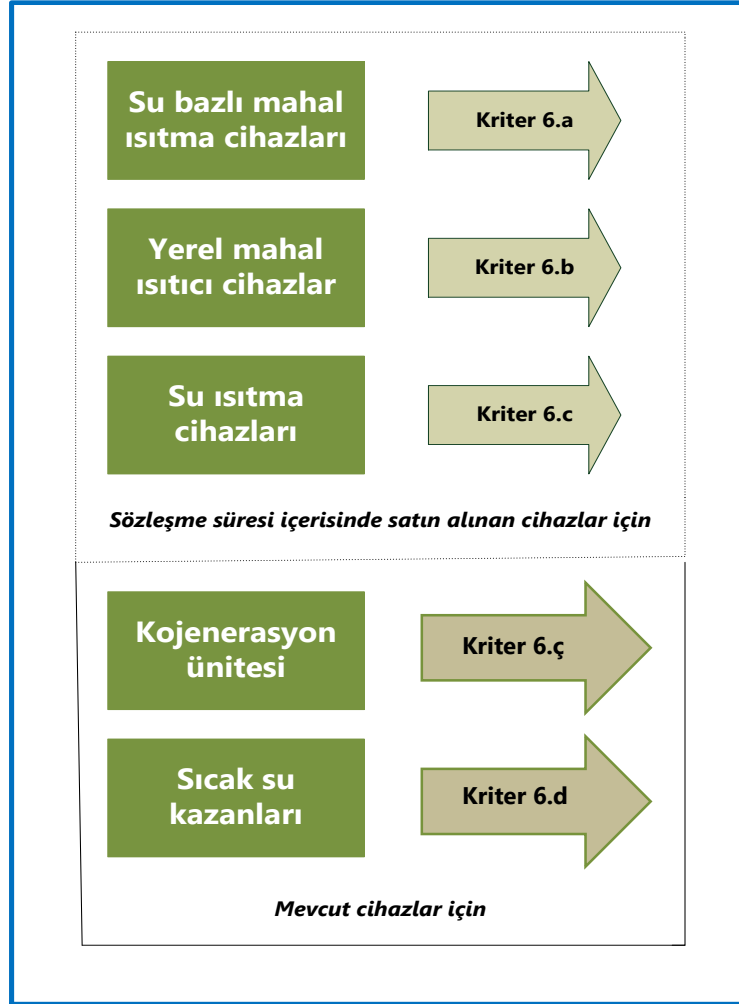
Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı fosil yakıt kullanımını yüksek verimli kazanlarla ve enerji tüketimini de verimli sistemlerle azaltmaktır. Günümüzde üretilen kazanlar eski modellere göre çok daha enerji tasarruflu olup, 15 yaş ve üzerindeki veya değiştirilmesi gerekli olan kazanların, yüksek verimli kazanlarla değiştirilmesi tavsiye edilmektedir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Mahal ya da su ısıtma cihazlarının üreticilerinden veya kurulum, satış ya da bakım işlemlerinden sorumlu teknik servislerden temin edilen ve istenen verimin nasıl karşılandığını gösteren teknik özelliklerin belirtildiği dökümanlar
--

Cihazlar ISO Tip I etiketleri kapsamındaysa:

- Kriterde belirtilenlere benzer gereksinimleri karşılayan ISO Tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin bir kopyası.

Kriter 7: Enerji Verimli Klima ve Hava Bazlı Isı Pompası Cihazları

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve klima/ısı pompası sistemlerinin yüksek verimliliği sayesinde enerji tasarrufu sağlamayı amaçlamaktadır. Ev tipi klima ve hava bazlı ısı pompası cihazlarının en azından % 30'u enerji verimli olmalıdır. Isı pompaları çevrede bulunan serbest ısıyı kullanan cihazlar olarak tanımlanmakta olup, öncelikle ısıtma amacıyla kullanılmaktadır.

Bu kriter havadan-suya ve sudan-suya enerji kaynaklarını kullanan cihazlara uygulanmamakta ve soğutma gücü > 12 kW olan cihazlar kapsam dışı tutulmaktadır.

Not: Sözleşme tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde belirlenen % 60 sınır değerine ulaşamıyorsa, konuyla ilgili Bakanlığın görüşü alınmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Üreticiden veya kurulum, satış veya bakımdan sorumlu profesyonel teknik servisten elde edilen ve gerekli verimin nasıl sağlandığını gösteren teknik dökümanlar (cihazların teknik kitapçığındaki kanıtlar teknik dökümanlara dahil edilebilir)
	Beyan

Kriter 8: Enerji Verimli Aydınlatma

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve özellikle günde 5 saatten fazla açık olmaları muhtemel yerlerde, enerji tasarruflu ampullerin kullanımıyla elektrik tüketiminin azaltılmasını amaçlamaktadır. Günümüzde daha az enerji tüketen kompakt floresan lambalar (CFL'ler) ve ışık yayan diyotlar (LED'ler) dahil olmak üzere çeşitli enerji tasarruflu aydınlatma ve uygun fiyatlı aydınlatma teknolojileri mevcuttur.

İlk aşamada yapılacak tesiste kullanılmakta olan tüm lambaların ve ampullerin listelenmesidir (misafir odaları, merdiven inişleri, yemek odası, mutfak, açık alanlar vs.). Ardından, kriter tarafından belirlenen sınır değerlere ulaşmak için, bölgeler bazında enerji tasarruflu ampullerin ve/veya otomatik aydınlatma kontrollerinin kullanılmasının tercih edilip edilmeyeceği belirlenmelidir. Enerji tasarruflu ampuller ve/veya aydınlatma kontrol sistemi kurulması planlandığında kontrol sistemiyle uygun çalışan aydınlatmaların seçilmesi oldukça önemlidir.

Başvuru esnasında tüm aydınlatmaların % 40'ı ve günde 5 saatten fazla çalışan aydınlatmaların % 50'si, 2 yıl içerisinde ise tüm aydınlatmaların % 80'ninin ve günde 5 saatten fazla çalışan aydınlatmaların da %100'ünün enerji verimli olması gerekmektedir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Enerji-tasarruflu aydınlatma kullanımına uygun toplam lamba ve armatür miktarı, toplam işletme süresi ve en az A sınıfı aydınlatma armatürleri ve enerji tasarruflu aydınlatmaya sahip enerji tasarruflu lamba ve armatürlerin toplam miktarı gösteren rapor (faturalar dahil)
	Kriter gerekliliklerini karşılayan odalar/ortak alanların listesi veya planı/krokisi

Fiziksel özellikleri enerji tasarruflu lambaların ve armatürlerin kullanımına izin vermeyen aydınlatma bileşenlerinin bulunması durumunda:

- Lamba ve armatürlerin yenileriyle değiştirilmesi imkanının bulunmaması hakkında sebepleriyle birlikte açıklama (örn.: kurulu bulunan aydınlatma türünün fotoğraflı kanıtları, eski ekipmanların yenileriyle değiştirilmesi için tahmini geçiş süresi, açığa çıkacak maliyet miktarları vs.)

— **Beyanlar ve Taahhüt**

Örnek:

- **Tesisteki toplam aydınlatma sayısı:** 200 adet lamba ve armatür
- **Enerji tasarruflu aydınlatmaya uygunluk:** 180 adet lamba ve armatür
- **En az A sınıfı aydınlatma sayısı:** 150 adet lamba ve armatür

$$\text{Enerji verimli aydınlatma \%'si} = \frac{150}{180} \times 100 = \text{\%83,3}$$

Kriter 9: Termoregülasyon

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve sıcaklığın korunması için sıcaklığın ayrı ayrı ayarlanmasına olanak sağlamaktadır. Isıtma ve iklimlendirme, tesislerdeki en büyük iki enerji tüketicisi olup, enerji tüketiminin makul seviyede tutulması amacıyla sıcaklıklar tesis içerisindeki farklı bölgelerde gerçek ihtiyaçlara ve doluluk oranlarına göre ayarlanmalıdır. Her misafir odasının termal kontrollerle donatılmış olması da oldukça önemlidir. Böylece, mümkün olan yerlerde sıcaklık azaltılarak enerji tasarrufu sağlanmaktadır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

- Termoregülatör Sistemi (teknik dokümanlar, fotoğraflar vs.) veya izlenen prosedürlerle ilgili dokümanlar

— **Beyan**

Kriter 10: HVAC ve Aydınlatmanın Otomatik Olarak Kapanması

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, açık pencereli bir odayı ısıtmak veya soğutmaktan kaynaklanan enerji israfını önlemek ve ihtiyaç duyulmadığında ışıkları kapatarak misafir bilincini arttırmaktır. Misafir odalarının en az % 50'si (bir sonraki tamsayıya yuvarlanmış) HVAC

sistemleri/cihazları ve tüm aydınlatma sistemleri için otomatik sistemler (örn.: sensörler, merkezi anahtar / kart vs.) ile donatılmış olmalıdır.

Not: Yeni HVAC cihazlarının veya sistemlerinin kurulması durumunda misafir odaları belirlenen oranda otomatik kapanma anahtarı ile donatılmış olmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Bu sistemlerin/cihazların kurulumundan veya bakımından sorumlu profesyonel teknik servisten elde edilen teknik özelliklere ait dökümanlar
Not: Küçük konaklama birimleri (10 odaya kadar) muaftır.	
	Kriter gerekliliklerini karşılayan odalar/ortak alanların listesi
	Beyanlar

Kriter 11: Dış Mekan Isıtma ve Klima Cihazları

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, dış alanlar için radyant ısı sağlamak üzere kullanılan "veranda ısıtıcıların" ve klimaların potansiyel enerji tüketimlerini azaltmaktır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Beyan
---	--------------

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

Kriter 12: Elektrik Enerjisinin Temininin Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Elektrik Üreticisinden Temin Edilmesi

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, yenilenebilir kaynaklardan enerjinin üretimini teşvik etmek ve sera gazı (CO₂) üretimini azaltmaktır.

Bu kriter yalnızca yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen enerji sunan bir pazara erişimi olan turistik konaklama tesisleri için geçerlidir.

Not: Turistik konaklama tesisi kendi bünyesinde YEK'den elektrik üretmesi durumunda, tüketimi karşılama oranı (%) Bakanlığa sunulacak belgelerde belirtilecek ve kritere uygunluk sağladığı kabul edilecektir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Bölgedeki yenilenebilir enerji kaynaklarının durumunu belirten rapor (tesisin bulunduğu lokasyondaki tedarikçilerin listesi dahil edilmelidir)
	14.11.2020 tarih ve 31304 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren "Elektrik Piyasasında Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi Yönetmeliği" hükümlerine uygun bir şekilde yenilenebilir enerji kaynaklarından temin edilen ve tedarikçi ile imzalanan elektrik sözleşmesi ve elektrik sözleşmesi ile karşılanan elektrik yüzdesi (%)
	Tesis bünyesinde yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretiliyorsa, üretilen elektrik %'si
<u>Şartlara uygun yenilenebilir kaynaklardan elektrik sağlayan erişilebilir bir tedarikçi bulunmuyorsa:</u>	
	Tedarikçilere ulaşılamadığına (bulunmadığına) ilişkin belgesel kanıt: elektrik tedarikçilerinin listesi ve elektriğin karşılandığı ilgili kurumdan alınan yenilenebilir kaynaklardan elektrik verilemediğine dair yazı.

Kriter 13: Kömür ve Fuel Oil Kullanımı

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve enerji kaynağı olarak kömür ve kükürt içeriği % 0,1'den yüksek olan fuel oil kullanımını yasaklamaktadır.

Not: Yalnızca bağımsız/merkezi olmayan ısıtma sistemine sahip turistik konaklama tesisleri için geçerlidir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Kullanılan enerji kaynaklarının niteliğinin belirtilmesi ve fuel oil analiz sonucu
	Beyanlar

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında teknik inceleme komisyonu tarafından kontrol edilecektir.

Kriter 14: Düşük Su Tüketimli Armatürler: Banyo Muslukları ve Duşlar

Kapsam: Bu kriter su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı misafirlerin duş ve musluk kullanımından kaynaklanan su tüketimlerinin azaltılmasıdır. Su debisi "ölçüm kabı" veya "elektronik debimetreler" kullanılarak belirlenebileceği gibi, ampirik olarak da hesaplanabilir ve debi 8,5 litre/dakikayı geçmemelidir.

Not: Masajlı duş sistemleri kriterden muaftır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Ekipmanların kurulumundan veya bakımından sorumlu profesyonel teknik servisten elde edilen teknik özelliklere ait dökümanlar, kriterin nasıl yerine getirildiğine dair açıklama
<u>Ürünler ISO Tip I etiketine sahipse:</u> Kriterlerde belirtilenlere benzer gereksinimleri gösteren ISO Tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası
<u>Ürünler ISO Tip I etiketine sahip değilse:</u> İlgili dokümantasyon: Turistik konaklama tesisinin 14 nolu kriteri nasıl yerine getirdiğinin ayrıntılı açıklaması
 Beyan

Örnek:

Banyo musluğu veya duş başlığı tamamen açılarak 10 saniye boyunca akan su bir kovada (hacim göstergeli) toplanır. Elde edilen debi litre/dakika cinsinden aşağıdaki hesaplanır:

- **Elde edilen hacim:** 0,75 litre
- **Ölçüm süresi:** 10 saniye

$$\text{Debi} = \left(\frac{0,75}{10} \right) \times 60 = \mathbf{4,5 \text{ litre/dakika}}$$

Kriter 15: Düşük Su Tüketimli Armatürler: Tuvaletler ve Pisuarlar

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı yıkama amacıyla kullanılan suların azaltılarak su tasarrufunun sağlanmasıdır. Eski tuvalet sistemleri 6-15 lt arasında su haznesine sahip olarak üretilirken, günümüzde 3-6 lt'lik hazneye sahip etkili ve ekonomik sifonlar üretilmeye başlanmıştır. Yeni yıkama mekanizmaları, bir yarım sifon veya tam sifon kullanan bir durdurma mekanizması veya çift yıkama sistemi içerebilmektedir. Misafirlerin yeni sistemlere ait yıkama mekanizmasının nasıl çalıştığı konusunda açıkça bilgilendirilmesi durumunda önemli miktarda tasarruf sağlanması söz konusudur. Kriter uyarınca tuvaletler ve pisuarlar $\leq 4,5$ litre kapasiteli sifona sahip

olmalıdır. Sifon yıkama hacmine ait bilgiler üreticiler tarafından sağlanan teknik bilgilerden temin edilebilmektedir.

Not: Tuvalet sifon sistemleri tesise kurulmadan önce mutlaka farklı tedarikçiler vasıtasıyla test edilmelidir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Turistik konaklama tesisinin, uygun destekleyici belgelerle birlikte kriteri nasıl yerine getirdiği hakkında ayrıntılı açıklama (örn.: tuvaletlerin teknik bilgileri, etkili sifonun hesaplanmasıyla ilgili detaylar)
<u>Ürünler ISO Tip I etiketlerine sahipse:</u>	
	Kriterde belirtilenlere benzer gereksinimleri karşıladığını gösteren ISO Tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası

İpucu:

- Sifon hacminin $\leq 4,5$ litreye düşürülmesi için şamandıra manuel olarak sabitlenebilir.
- Su haznesinin iç kısmı yapı malzemesi ile doldurularak hacim azaltılabilir.
- Otomatik akış kontrol sistemleri kurulabilir.

Kriter 16: Havlular ve Yatak Örtülerinin Tekrar Kullanımı ile Çamaşır Miktarının Azaltılması

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakla birlikte aynı zamanda enerji tüketimi, deterjan kullanımı ve tüketici bilincinin artırılmasını da kapsamaktadır.

Not: Havlu ve çarşaf misafirlerin talebi üzerine ancak turistik konaklama tesisi için geçerli olan kalite standartlarından daha yüksek olmamak kaydıyla ortalaması 1 günün üzerinde olacak şekilde değiştirilecektir. Bu amaçla; misafirler çevre politikası hakkında bilgilendirilmeli ve havlu ve çarşaf değişiminin sadece talepleri üzerine yapılacağı belirtilerek çevre politikasına destek olmaları sağlanmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Havlu ve çarşaf değişim sıklığı ile ilgili yapılan bilgilendirmeler, belgeler ve izlenen prosedürler
	Beyan

Kriter 17: Atık Önleme: Yemek Servislerinde Atık Önleme Planı

Kapsam: Bu kriter, atık yönetimi bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı kahvaltı/gıda paketlemesinden kaynaklanan paket atıkları ile birlikte gıda atıklarının da azaltılmasıdır.

Tek kullanımlık paketler, hem üretim aşamasında hem de bertaraf aşamasında güçlü çevresel etkilere sahiptir. Bu sebeple karşılama etkinlikleri, ve yemek servislerinde yeniden kullanılabilir ambalajlar ya da ürünler tercih edilmeli ve personel tarafından benimsenecek yeni uygulamalar geliştirilmelidir. Bu uygulama tesise ilave iş yükü getireceğinden yeni bulaşık makinelerinin satın alınmasına ihtiyaç duyulacaktır ancak elde edilecek tasarruf miktarının daha fazla olacağı düşünülmektedir.

Yemek ve İçecek Servislerinde:

- Bütçük hacimli (> 1 lt) içecek kapları tercih edilebilir,
- Yıkanebilir masa örtüleri ve peçete kullanımı tercih edilebilir,
- Toplu ambalajlı ürünler tercih edilebilir,
- Odalardaki minibarlarda bireysel su şişeleri kullanımı yerine, resepsiyonlarda misafirlere verilecek şişelerin su sebillerinde doldurulması ile su ihtiyacı karşılanabilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

Hem gıda hem de ambalaj atıklarının nasıl en aza indirileceğini açıklayan yönetim planı (Kriter 1'de belirtilen değerlendirme raporu ile birlikte verilmelidir)
Sıfır Atık Yönetmeliği gerekliliklerinin nasıl yerine getirildiğine dair rapor
Muafiyet durumunda gerekli koşulların karşılandığını gösteren belgeler
Beyan

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

Sıfır Atık Yönetmeliği:

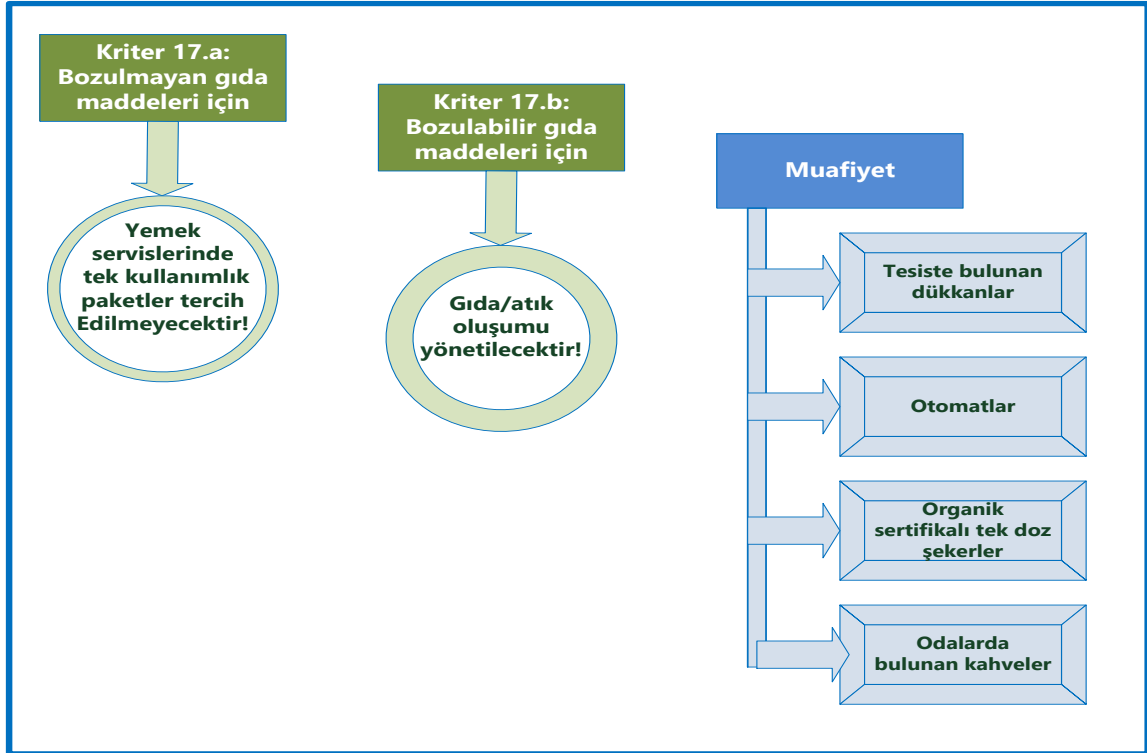
Temel seviyede sıfır atık belgesi için başvuru işlemleri 12 Ocak 2020 tarihinden itibaren Sıfır Atık Bilgi Sistemi üzerinden gerçekleştirilmektedir. Sıfır Atık Bilgi Sistemine, Entegre Çevre Bilgi Sistemi (<https://ecbs.cevre.gov.tr/>) ile erişim sağlanmaktadır. Temel seviyede sıfır atık belgesi için kriterler Yönetmelik EK-3'te yer almaktadır. Sıfır atık belgelerinin geçerliliği beş yıldır.

Tesis Kapasitesine Göre Sisteme Geçişlerin Tamamlanması için Son Tarihler:

- **31 Aralık 2020:** 100 oda ve üstü konaklama tesisleri
- **31 Aralık 2021:** 50-99 arası oda kapasiteli konaklama tesisleri
- **31 Aralık 2022:** 50'den az oda kapasiteli konaklama tesisleri

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Not: Sıfır atık belgelerinin seviyelerine göre puanlama kriterleri Bakanlıkça çıkarılacak usul ve esaslar ile belirlenmektedir. Bakanlıkça gerekli görülmesi halinde ek kriterler ilave edilebilir.

İpucu:

- Açık yiyeceklerin üzeri koruyucu pleksiglas kapaklarla kapatılabilir.
- Bal ve belirli reçel ve jöle gibi sıvı gıdalar için dispenserler kullanılabilir.
- Belirli ürünlerin her zaman büfede bulunması yerine mutfaktan talep üzerine personel tarafından servis edilebilir.

Kriter 18: Atık Önleme: Tek kullanımlık eşyalar

Kapsam: Bu kriter, atık bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı yasalar gerektirmediği sürece, tek kullanımlık ürünlerden (duş boneleri, fırçalar, tırnak törpüleri, şampuan kapları vs.) kaçınılarak atık üretiminin önlenmesidir.

Dikiş seti, bone, ayakkabı parlatıcı süngerler, vücut kremleri, diş bakım seti, tıraş seti vs. gibi tek kullanımlık ürünler odalarda bulundurulmamalı ve misafirlerin talep etmesi halinde resepsiyondan karşılanmalıdır.

Not: Bu kriter tesis içerisindeki dahili kullanımları kapsamaktadır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Kriterin nasıl yerine getirildiğini açıklayan ilgili belgeler
 Tek kullanımlık eşyaların kullanımını gerektiren mevzuat ya da kalite derecelendirme/sertifikaşyon şemasının kopyası
 Beyan

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

Kriter 19: Atıkların Sınıflandırılması ve Geri Kazanıma Gönderilmesi

Kapsam: Bu kriter, atık bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, atık geri kazanım/geri dönüşümünün etkin şekilde yerine getirilmesi ve özellikle de tehlikeli atıkların uygun şekilde bertaraf edilmesinin sağlanmasıdır. Bu amaçla, misafirlerin atıkları "Sıfır Atık Yönetmeliğı"ne uygun olarak ayırmalarını sağlayacak yeterli miktarda atık toplama kapları bulundurulmalıdır. Ayrıca, odalarda bilgilendirici broşür bulundurulması ile, atıkların ayrı toplanması artırılabilir.

Aşağıdaki bağlantılarda yer alan kılavulzar doğrultusunda sıfır atık yönetiminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir:

<https://sifiratik.gov.tr/content/files/uploads/24/TURIZM.pdf>

<https://sifiratik.gov.tr/SistemKurulumu/oteller-icin>

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Belediyeler tarafından kabul edilen atık kategorileri
 Sıfır Atık Yönetmeliğı, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğı, Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliğı, Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğı, Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğı ve Atık Yönetimi Yönetmeliğı'ne uygun olarak farklı atık kategorileri ve yönetimlerine ilişkin belgeler (antlaşmalar/sözleşmeler), atık toplama ekipman sınıf ve sayıları ile birlikte atık depolama (geçici ve/veya ara) sahalarının özellikleri
 Beyan

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

Kriter 20: Ortak Alanlarda ve Odalarda Sigara İçilmemesi

Kapsam: Bu kriter, "diğer hizmetler" bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, kapalı mekanlarda ortak alanlarda bulunan hava kalitesini korumak ve misafirlerin güvenliğini sağlamak için odaların veya dairelerin %80'ninde sigara içilmesinin engellenmesidir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Belgesel kanıtlar: örn.: "Sigara İçilmez" levhaları/işaretlerine ait fotoğraflar vs.
	Tesiste bulunan toplam oda sayısı ve sigara içilmeyen oda sayıları (veya sigara içilmeyen oda %'si)
	Kriter gerekliliklerini karşılayan odaların/ortak alanların listesi
	Beyan

Kriter 21: Çevreye Duyarlı Tercih Edilebilir Ulaşımın Teşvik Edilmesi

Kapsam: Bu kriter, diğer hizmetler bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı misafirlerin ulaşımında özel araç kullanımının azaltılması ve ulaşımdan kaynaklanan kirliliğin önlenmesidir. Bu amaçla ister tesise ulaşılması için isterse de günlük geziler için olsun, özel araçların mümkün olduğu kadar sınırlandırılması oldukça önemlidir. Bu sayede ulaşımın sebep olduğu kirlilik (sera gazı emisyonları), işletme maliyetleri, trafik sıkışıklığı, park sorunları vs. gibi problemlerin azaltılması mümkün olmaktadır. Bu kapsamda müşterilere ve mevsimlik işçilere özel araçlarını kullanmak zorunda kalmamaları için aşağıdaki bilgiler sağlanmalıdır:

- Otobüs ve tren durakları ve tarifeleri, sezonluk servis güzergahları, ulaşım servis haritaları vs.
- Tesise patika veya bisiklet yolu ile ulaşılıp ulaşılamayacağı,
- Bisiklet kiralamak için en yakın yerler,
- Tesiste bulunan mevcut bisiklet filosu (standart veya elektrikli bisikletler) veya kiralama şirketleri ile gerçekleştirilen ortaklıklar,
- Şehir merkezlerini ziyaret etmek için yaya güzergâhı önerileri.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Tesise ulaşım seçenekleri için hazırlanan mevcut bilgi materyallerinin kopyaları: örn.: web sitelerinde ya da broşürlerde belirtilen bilgiler/olanaklar vs.
	Tesis, bünyesindeki bisiklet park istasyonlarının yerini gösterir mimari proje/vaziyet planı ve web sitesi, tanıtım broşürleri vs. mevcut bilgi materyallerini.
	Bisiklet park istasyonunun yerini gösterir mimari proje/vaziyet planı
	Beyan

Kriter 22: Çevre Etiketinin Üzerinde Görünecek Bilgiler

Kapsam: Bu kriter, genel yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı Çevre Etiket Yönetmeliğinin gerektirdiği şekilde etiket amaçlarının misafirlere bildirilmesinin sağlanmasıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Etiket logosu ile birlikte logonun altında yer alacak açıklama
	Çevre etiketinin (30x30cm) resepsiyon ve turistik konaklama tesisi girişinde gösterilecek taslağı
	Beyan

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

SEÇMELİ KRİTERLER

Kriter 23: Çevre Yönetimi (≥ 2 puan)

Kapsam: Bu kriter, genel yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, turistik konaklama tesisinde istihdam edilecek Çevre Mühendisi ile Çevre Yönetiminin iyileştirilmesidir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 İstihdam edilen Çevre Mühendisine ait mezuniyet belgesinin kopyası (1 puan)
 Çevre Mühendisinin, Çevre Yönetim Sistemleri konusunda uzmanlığını gösterir belgelerin (eğitim/kurs katılım belgeleri, sertifikalar, akademik çalışmalar, iş tanımı belgesi vs.) kopyası (1 puan)

Kriter 24: Turistik konaklama Tesisinin ISO Belgesi (≥ 5 puan)

Kapsam: Bu kriter, genel yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, turistik konaklama tesislerinin çevre yönetim sistemlerini uygulanmasını teşvik etmektir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

<u>Başvuru sahibi TS EN ISO 14001'e göre sertifikalı ise (3 puan):</u>
 TS EN ISO 14001 sertifikasının kopyası
<u>Başvuru sahibi TS EN ISO 50001'e göre sertifikalı ise (2 puan):</u>
 TS EN ISO 50001 sertifikasının kopyası

Kriter 25: Hizmet Alımı Yapılan Tedarikçilerin ISO Belgesi (≥ 3,5 puan)

Kapsam: Bu kriter, genel yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı çevre yönetim sistemi uygulayan ana tedarikçilerin (en az iki adet) seçimini teşvik etmektir.

Ana tedarikçiler, sağlanan ürün miktarı veya dışarıdan alınan hizmet açısından konaklama tesisinin büyük tedarikçileri anlamına gelmektedir. Örn.: sabun, deterjan, kağıt ve gıda tedarikçileri ana tedarikçiler arasında olabilir. Dışarıdan alınan hizmetlerden çamaşırhane hizmeti, HVAC veya ofis ekipmanlarının bakımından sorumlu tedarikçilerde ana hizmet tedarikçileri arasında olabilir.

Not: Hizmet sağlayıcısı, turistik konaklama tesisinin 100 kilometre yarıçapı içinde bulunan bir hizmet sağlayıcısı olarak kabul edilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

Tedarikçiler TS EN ISO 14001'e kayıtlıysa (2 puan):

- Ana tedarikçilerin TS EN ISO 14001 sertifikasına sahip olduğunu gösteren belgeler (sertifika kopyası vs.)

Tedarikçiler TS EN ISO 50001'e kayıtlıysa (1,5 puan):

- Ana tedarikçilerin TS EN ISO 50001 sertifikasına sahip olduğunu gösteren belgeler (sertifika kopyası vs.)

Kriter 26: Çevresel ve Sosyal İletişim ve Eğitim (≥ 2 puan)

Kapsam: Bu kriter, diğer hizmetler bölümüne atıfta bulunmakta ve temel amacı misafir farkındalığını artırmak ve çevresel iletişimi sağlamaktır.

Misafirlere verilecek bilgiler aşağıdakileri içerebilir:

- Doğal alanlar
- Kültür yolları
- Doğal koruma alanları
- Çevresel sürdürülebilirlik
- Turizm haritası
- Doğa koruma belgesellerinin tesis içi yayını vs.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

- Çevreye karşı sorumlu davranış kapsamında turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğinin detaylı olarak açıklanması

- Turistik konaklama tesisinde bu bilgilerin nerede olduğunu belirten, dağıtılan materyallerin (broşür, diğer eğitim materyalleri ve çocuk misafirlere özel bilgiler) metinleri ve tekliflerin duyurularını içeren uygun destekleyici belgeler (1 puan), misafir eğlencisine yönelik bildirimlerde bulunan çevre eğitimi unsurları (1 puan)

- **Beyan**

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

Kriter 27: Tüketim İzlenmesi: Enerji ve Su Sayaçları (≥ 2 puan)

Kapsam: Bu kriter genel yönetim bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı tüketimlerin ayrıntılı olarak izlenmesini sağlamaktır.

Turistik konaklama hizmeti kapsamında, aşağıdaki kategoriler (her kategori için 1 puan, en fazla 2 puan) için farklı faaliyetlerin ve/veya makinelerin tüketimiyle ilgili aylık, yıllık ve istenen zaman aralığında aşağıda tanımlı göstergeleri, toplama ve izlenmesine izin verecek şekilde kurulmuş enerji ve su sayaçlarına sahip olunmalıdır:

- a) odalar;
- b) sahalar;
- c) çamaşır hizmeti;
- ç) mutfak hizmeti;
- d) özel makineler (örn. buzdolapları, çamaşır makineleri, ısı pompaları vs.).

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğinin verilerle (aylık, yıllık ve istenen zaman aralıklarında) birlikte detaylı açıklaması
	Sayaçların yerleştirildiği yerleri gösteren kroki/harita (örn.:çamaşırhane, mutfak vs.)
	Beyan

Kriter 28: Enerji Verimli Mahal Isıtma ve Su Isıtma Cihazları (≥ 3 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı fosil yakıt kullanımını yüksek verimli kazanlarla ve enerji tüketimini de verimli sistemlerle azaltmaktır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	İstenilen verimin nasıl karşılandığını göstermesi amacıyla üreticiden veya kurulum, satış veya bakımdan sorumlu teknik servisten temin edilen teknik özellikler (teknik kitapçık) (2 puan)
<u>Cihazlar ISO Tip I etiketlerine sahipse:</u>	
	Kriterlerde belirtilenlere benzer gereksinimleri karşıladığını gösteren ISO Tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası (1 puan)

Kriter 29: Enerji Verimli Klima ve Hava Bazlı Isı Pompa Cihazları (≥ 3,5 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, iklimlendirme için kullanılan yüksek verimli klima sistemleri ve ısı pompaları ile enerji tasarrufu sağlamaktır. Bu amaçla ilgili verimlilik sınır ve şartları sağlanmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belge:

	Talep edilen verimlilik sınıfının nasıl karşılandığını göstermesi amacıyla üreticiden veya kurulum, satış veya bakımdan sorumlu teknik servisten temin edilen teknik özellikler
	Enerji verimli ev tipi klimaların veya hava bazlı ısı pompalarının % oranı (%75'i A+++ ise: 1,5 puan, %100'ü A+++ ise: 3,5 puan)

Kriter 30: 100kW Isı Çıkışına Kadar ki Hava Bazlı Isı Pompaları (3 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve verimliliği nedeniyle ısı pompası kullanımını desteklemektedir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Talep edilen verimin nasıl karşılandığını göstermesi amacıyla üreticiden veya kurulum, satış veya bakımdan sorumlu teknik servisten temin edilen teknik özellikler
<u>Ürünler ISO Tip I etiketlerine sahipse:</u>	
	ISO Tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası

Kriter 31: Enerji Tasarruflu Ev Aletleri ve Aydınlatma (≥ 4 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı yüksek verimli ekipmanların kullanımıyla elektrik tüketiminin azaltılmasıdır. Bu amaçla, tesisteki eski elektrikli cihazların değiştirilmesine karar verildiğinde, yüksek enerji verimliliği derecesine sahip yeni ürünlerin seçilmesi faydalı olmaktadır. Kriteria uygunluk için ilgili verimlilik sınır ve şartları sağlanmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 İlgili kategoriler (soğutma cihazları, elektrikli fırınlar, bulaşık makineleri, çamaşır makineleri, ofislerde kullanılan elektronik ekipmanlar, kurutma makineleri, elektrikli süpürgeler, lambalar ve armatürler) için tüm cihazların enerji sınıfını gösteren belgeler (gerekli özelliklere ve enerji sınıflarına sahip olduklarını kanıtlayan) veya Energy Star sertifikaları (Kategori e) (Her bir kategorinin %50'si istenen enerji verimliliğine sahipse: 0,5 puan, %90'nı istenen enerji verimliliğine sahipse: 1 puan olmak üzere toplam 4 puan)
 Beyan

Not: Kriter, belirtilen mevzuatta olmayan cihazlar ve aydınlatmalara uygulanmaz (örn.: endüstriyel cihazlar).

Kriter 32: Isı Geri Kazanımı (≥ 3 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, turistik konaklama tesisinde bulunan bazı tesisler/ekipmanlardan (soğutma sistemleri, vantilatörler, çamaşır makineleri, bulaşık makineleri, yüzme havuzları ve sıhhi atık sular) ısının geri kazanılması yoluyla enerji tasarrufu sağlamaktır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Isı geri kazanım sistemleri hakkında dokümantasyon: örn.: ısı geri kazanım sistemleri projesinin bir kopyası, ısı geri kazanım önlemleri vs. (tek kategori: 1,5 puan ve iki kategori: 3 puan)
 Beyan

Kriter 33: Termoregülasyon (ısı düzenleme) ve Pencere Yalıtımı (≥ 4 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve enerjinin korunması için sıcaklığın ayrı ayrı ayarlanmasına imkan verirken, aynı zamanda pencerelerden kaynaklanabilecek ısı kayıplarını da azaltmaktadır. Misafir odalarının soğutulması ya da ısıtılması için ihtiyaç duyulan enerjiden, bölgelere

ayrılmış sıcaklık kontrolü sayesinde önemli oranda tasarruf sağlanmaktadır. Ayrıca, gürültüye karşı yeterli koruma sağlanarak misafirlerin konfor kalitesi de yükseltilmektedir (uyku veya dinlenme sırasında gürültü seviyesi ≤ 30 db olmalıdır).

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Termoregülatör sistemleri (termoregülasyon teknolojisi) ile ilgili belgeler veya belirlenen sıcaklık aralığını ayarlamak için uygulanan prosedürler (2 puan)
 İklim koşullarına bağlı olarak izolasyonlu pencerelere ait fotoğraflar, yalıtım özelliklerinin belirtilmesi (% 90'ı en az çift cam veya eşdeğeri cam ise: 2 puan) veya yalıtım olmadığının ifade edilmesi
 Kriterin yerine getirilmesine ilişkin uzman/tesis beyanı (eğer varsa) veya bu kriterin uygulanamayacağına dair Tesis Beyanı!
 Beyan (Termoregülasyon)

Kriter 34: Otomatik Anahtarlı Alet/Cihazlar ($\geq 4,5$ puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, odalarda ya da dış ortamda gereksiz enerji tüketiminden kaçınılmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda misafir odalarının %90'ı otomatik olarak kapanan HVAC ve/veya aydınlatma sistemine ve ihtiyaç duyulmayan dış aydınlatmanın %90'ı otomatik kapanan ya da yakınlık sensörlü aydınlatma sistemine sahip olmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Bu sistemlerin/cihazların kurulumundan veya bakımından sorumlu profesyonel teknik servislerden temin edilen teknik özellikler (HVAC, otomatik aydınlatma ve dış aydınlatma kategorilerinin heri biri için: 1,5 puan, toplam: $\leq 4,5$ puan)
 Isıtma veya iklimlendirme sistemleri çalıştırılırken, misafirler için pencerelerin kapatılması amacıyla hazırlanan bilgilendirici belgelerin/dökümanların kopyaları ve odadaki fotoğrafları
 Beyan

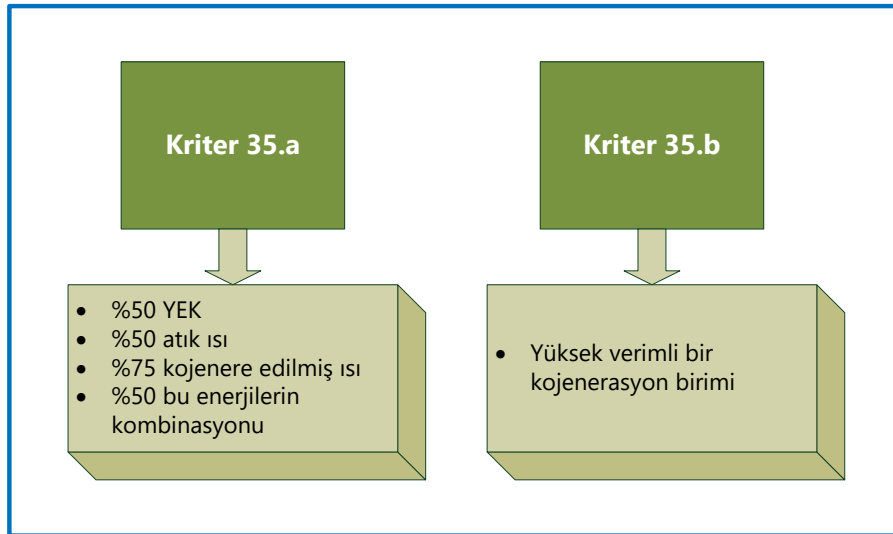
Kriter 35: Bölgesel Isıtma/Soğutma ve Kojenerasyondan/Mikrokojenerasyondan Soğutma (≥ 4 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, verimin artması nedeniyle ısı ve gücü birarada üreten ekipman (ısı ve elektrik) kullanımının desteklenmesidir. Bölgesel Isıtma/Soğutma ve Kojenerasyondan Soğutma sistemlerinde kullanılacak enerjinin en az % 40 oranında YEK'den veya % 50 oranında atık ısıdan veya % 75 oranında kojenere edilmiş ısıdan elde edilmesi gerekmektedir. Ya da toplamda % 50 oranı karşılayacak şekilde bu enerjilerin karışımından oluşabilir.

Not: Kojenerasyon üniteleri ısıtma ve elektrik enerjisi sağlamaktadır. Ancak bazı üniteler absorpsiyon ısı pompası ile de donatılırsa soğutma elde edilmesi de mümkündür. Bu tip sistemler 'trijenerasyon' olarak tanımlanmakta olup, tesisin tüm mevsimsel ısıtma ve soğutma talepleri karşılanabilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

Turistik konaklama tesisine ait (mevcutsa) ısı ve güç santralinde üretilen ısı ve güç miktarına ait veriler veya dışarıdan (tedarikçiden) ısı ve güç satın alınıyorsa tedarikçi beyanı, üretim yöntemi ve alınan enerji miktarlarına ait belgeler (Tesis Beyanı!) (2 puan)
Tesise ait bölgesel ısıtma sistemi ve/veya kojenerasyon yoluyla gerçekleştirilen soğutma sistemine ait dökümanlar (2 puan)

Kriter 36: Yakınlık Algılayıcılı Elektrikli El Kurutucular (1 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, el kurutma makinelerinin hiçbir nesne olmadığında çalışmasını durdurarak enerji israfını önlemektir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Bu kriterin nasıl yerine getirildiğine dair uygun destekleyici belgeler (yalnızca sensörün aktif hale gelmesiyle kurutucunun çalıştığına dair kanıt)
<u>Ürünler herhangi bir ISO Tip I etiketine sahipse:</u>
 ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası

Kriter 37: Mahal Isıtıcı Emisyonları (2,5 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta olup amacı, atmosferde sera gazı etkisi, asitleşme ve fotokimyasal ozon oluşumundan sorumlu olan NO_x emisyonlarının azaltılmasıdır. Isı jeneratör teknolojisine (gaz, sıvı, katı yakıtlı) bağlı olarak birim kWh başına düşen NO_x sınır değerleri karşılanmalıdır.

Not: Isıtıcılarda baca gazı ölçümü yaparak brülör hava ayarını otomatik ayarlayan sistemlere sahip olunması durumunda ilave 1 puan verilir.

Isı Jeneratör Teknolojisi	NO _x emisyon sınırları
Gaz ısıtıcılar	İçten yanmalı motorlu su bazlı ısıtıcılar için: 240 mg/kWh GCV enerji girişi Harici yanmalı (kazanlar) donanıma sahip su bazlı ve yerel ısıtıcılar için: 56 mg/kWh GCV enerji girişi
Sıvı yakıtlı ısıtıcılar	İçten yanmalı motorlu su bazlı ısıtıcılar için: 420 mg/kWh GCV enerji girişi Harici yanmalı (kazanlar) donanıma sahip su bazlı ve yerel ısıtıcılar için: 120 mg / kWh GCV enerji girişi
Katı yakıtlı ısıtıcılar	Su bazlı mahal ısıtıcılar için: 200 mg/Nm ³ % 10 O ₂ Yerel mahal ısıtıcılar 200 mg/Nm ³ : % 13 O ₂

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Üretici ya da perakendecilerden alınan cihazlara ait emisyon belgeleri veya beyanları ve üreticiden veya gerekli verimliliğin nasıl sağlandığını gösteren kurulum, satış veya bakımdan sorumlu profesyonel teknisyenlerden temin edilen teknik özellikler
<u>Ürünler ISO tip I etiketlerine sahipse:</u>
 ISO tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası
 Katı yakıtlı kazanlar ve katı yakıtlı mahal ısıtıcıları için, egzoz gazının partikül madde (PM) emisyonu
 Beyan

**Kriter 38: Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Üretim Yapan Elektrik Enerjisi
Tedarikçisinden Elektrik Enerjisi Satın Alımı (4 puan)**

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve asıl kapsamı iklim değişikliği ve asit yağmurlarını azaltmaktır. Yenilenebilir enerji kaynakları, özellikle fosil yakıtlara kıyasla yenilenemeyen enerji kaynaklarından daha çevrecidir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Tesis tarafından yenilenebilir enerji kaynaklarının niteliği ve YEK'den %100 oranında tüketimin sağlandığını belirten (tesis bünyesinde kullanılan fotovoltaik sistemler de YEK'e dahil edilmektedir) tedarikçi ile yapılan sözleşmenin kopyası (4 puan)
 Beyan

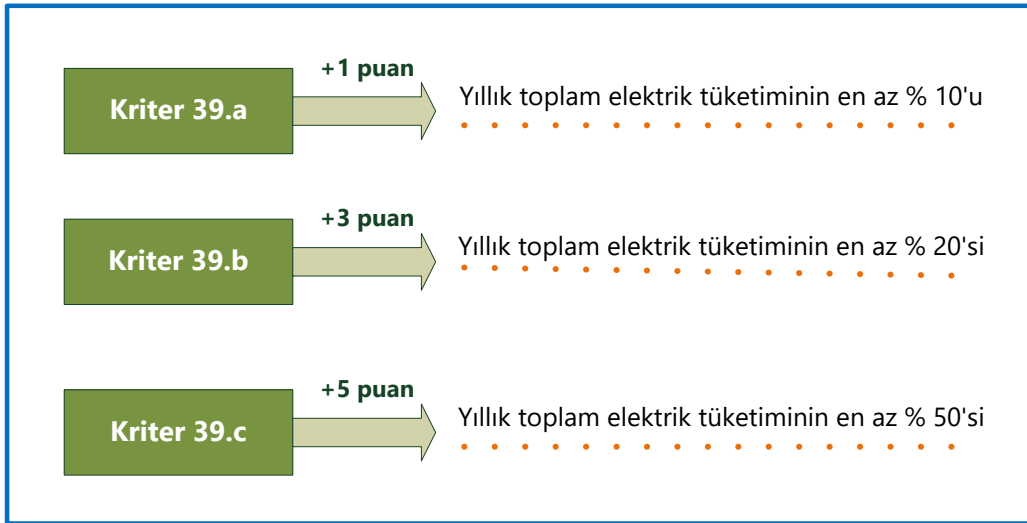
Kriter 39: Yerinde Yenilenebilir Enerji Kaynakları ile Elektrik Üretimi (≥ 5 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimini teşvik etmek ve sera gazı emisyonlarının (CO₂) oluşumunu azaltmaktır.

Not: Hizmet sağlayıcısı, turistik konaklama tesisinin 160 kilometre yarıçapı içinde bulunan bir hizmet sağlayıcısı olarak kabul edilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 YEK'den (fotovoltaik, hidroelektrik, jeotermal, biyokütle ve rüzgar) elde edilen enerji miktarı ve elde edilen gerçek çıktıya ve bir önceki yılın tüketimine ilişkin belgeler (tüketimin en az %10'u: 1 puan, tüketimin en az %20'si: 3 puan ve tüketimin en az %50'si: 5 puan)
<u>Yerel biyokütle kullanılması durumunda:</u> Yerel biyokütle mevcudiyetine ilişkin kanıtlar (örn.: biyokütle temini için yapılan tedarikçi sözleşmesi vs.)
<u>Hidroelektrik sistemi kullanılıyorsa:</u> Yürürlükteki ulusal kanun ve yönetmeliklere uygun olarak geçerli izin/ yetkilendirme/imtiyaz belgeleri
 Beyan

Kriter 40: Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Dayalı Isıtma Enerjisi (≥ 3,5 puan)

Kapsam: Odaların ısıtılması/soğutulması ve/veya sıhhi suyun ısıtılması için kullanılan toplam enerjinin en az % 70'i veya %100'ü YEK'den karşılanmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Bir önceki yılın tüketimine ilişkin belgeler (hesaplama yapılan dönemlerdeki faturalar dahil)
	Odaları ısıtmak veya soğutmak için kullanılan enerjinin en az % 70 veya % 100'ünün YEK'den geldiğini gösteren belgeler (%70'i: 1,5 puan, %100'ü: 2 puan)
	Sıhhi suyu ısıtmak için kullanılan enerjinin en az % 70 veya % 100'ünün YEK'den geldiğini gösteren belgeler (%70'i: 1 puan, %100'ü: 1,5 puan)
	Beyan

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

Kriter 41: Yüzme Havuzlarının Isıtılması (≥ 1,5 puan)

Kapsam: Bu kriter, enerji bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, sera gazı olan CO₂ üretimini azaltan yenilenebilir kaynaklardan enerji kullanımını teşvik etmektir. Yüzme havuzu suyunu ısıtmak için kullanılan toplam enerjinin en az % 50'si veya %75'i YEK'den karşılanmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Yüzme havuzu suyunun ısıtılmasında kullanılan sistemlerin tanıtımı ve tüketilen enerjiye ilişkin veriler
	YEK'den gelen enerji kullanım miktarlarını gösteren dökümanlar. (toplam enerjinin %50'si: 1 puan, %75'i: 1,5 puan)
	Beyan

Kriter 42: Düşük Su Tüketimli Armatürler: Banyo Muslukları ve Duşlar (3 puan)

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı misafirlerin duş ve musluk kullanımından kaynaklanan su tüketimini azaltmaktır. Duşların ve banyo musluklarının ortalama su debisi 7 litre/dakikayı geçmemelidir.

Not: Debi ölçümü yöntemleri Kriter 14'de anlatılmıştır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Turistik konaklama tesisinin kriteri nasıl yerine getirdiğiyle ilgili açıklamaları içeren ilgili belgeler (su debisi ölçümleri: lt/dk). Yetkili makam tarafından gerekli görülmesi durumunda ilave bilgiler talep edilebilir.
	Beyan

Kriter 43: Düşük Su Tüketimli Armatürler: Tuvaletler ve Pisuarlar (≥ 3 puan)

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı tuvaletler ve pisuarlarda kullanılan suyu azaltarak su tasarrufu sağlamaktır. Tüm pisuarlar susuz olmalı ya da tuvaletler ve pisuarlar ≤ 3 litre kapasiteli sifona sahip olmalıdır.

Not: Su miktarının azaltılması için öneriler Kriter 15’de verilmiştir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Turistik konaklama tesisinin uygun destekleyici belgelerle (örn.: resimlerle, teknik dökümanlar, ölçümlerde izlenen yöntem) birlikte tuvaletler için bu kriteri nasıl yerine getirdiğinin ayrıntılı açıklaması (1 puan)
	Susuz pisuarlar için kullanılan kimyasalların tanımı ve yıkama mekanizmasının işleyişi de dahil olmak üzere, kullanılan pisuar tipleri hakkındaki belgeler (2 puan)

Kriter 44: Bulaşık Makinesi Su Tüketimi (2 puan)

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı bulaşık makinelerinde kullanılan su tüketimini azaltmaktır.

Not: Bu kriter sadece 23 Eylül 2011 tarihli ve 28063 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Ev Tipi Bulaşık Makineleri ile İlgili Çevreye Duyarlı Tasarım Gereklerine Dair Tebliğ” tarafından kapsanan ev tipi bulaşık makineleri için geçerlidir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Üreticilerden veya bulaşık makinelerinin kurulum, satış veya bakımından sorumlu profesyonel teknik servislerden temin edilen teknik özellikler ve yıllık ortalama su tüketimi (litre)
---	---

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Örnek:

Yıllık su tüketiminin bilinmesi durumunda bulaşık makinesi su tüketiminin belirlenmesi için aşağıdaki hesaplama yapılabilir:

- **Yıllık su tüketimi:** 2800 litre
- **Yıllık standart yıkama çevrimi:** 280 (kabül)

$$\left(\frac{\text{Yıllık su tüketimi}}{\text{Yıllık standart yıkama çevrimi}} \right) = \left(\frac{2800}{280} \right) = 10 \text{ litre/çevrim}$$

Kriter 45: Çamaşır Makinesi Su Tüketimi (3 puan)

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı çamaşırhane hizmeti için potansiyel su tüketimini azaltmaktır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Üreticilerden veya çamaşır makinelerinin kurulum, satış veya bakımından sorumlu profesyonel teknik servislerden temin edilen teknik özellikler
 Debimetre (sayaç) kullanılarak elde edilen su tüketim miktarları
 Beyan

Not: (a) maddesi sadece 23 Eylül 2011 tarihli ve 28063 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Ev Tipi Çamaşır Makineleri ile İlgili Çevreye Duyarlı Tasarım Gereklerine Dair Tebliğ (SGM-2011/18)” tarafından kapsanan ev tipi çamaşır makineleri için geçerlidir.

Örnek:

Yıllık su tüketiminin bilinmesi durumunda çamaşır makinesi su tüketiminin belirlenmesi için aşağıdaki hesaplama yapılabilir:

- **Yıllık su tüketimi:** 12100 litre
- **Yıllık standart yıkama çevrimi:** 220 (kabül)

$$\left(\frac{\text{Yıllık su tüketimi}}{\text{Yıllık standart yıkama çevrimi}} \right) = \left(\frac{12100}{220} \right) = 55 \text{ litre/çevrim}$$

Kriter 46: Su Sertliği Göstergeleri (≥ 1,5 puan)

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve su sertliğinin gösterilmesi (belirtilmesi) yoluyla kimyasal (temizlik amacıyla kullanılan) maddelerden tasarruf edilmesi amaçlanmaktadır. Su sertliği sudaki mineral içeriğini tanımlamakta olup, "sert su" ile yıkama işlemi "yumuşak" su ile yıkama işlemine göre daha fazla deterjan gerektirdiğinden bölgesel su sertliğinin kontrol edilmesi oldukça önemlidir. Bu sebeple, bölgedeki su sertliğinin öğrenilmesi amacıyla su ve kanalizasyon idarelerine başvuru yapılabilir.

Fransız Sertlik Derecesi	Alman Sertlik Derecesi	İngiliz Sertlik Derecesi	Suyun Niteliği
0 – 7	0 - 4	0 - 5	Çok yumuşak
7 – 14	4 - 8	5 - 10	Yumuşak
14 – 22	8 - 12	10 - 15	Hafif sert
22 – 32	12 - 18	15 - 22	Sert
32 -54	18 - 30	22 - 35	Çok sert
> 54	> 30	> 35	Çok aşırı sert

Not: Otomatik dozaj sistemi deterjanları çamaşır makinelerine veya bulaşık makinelerine otomatik olarak dozlayan, yıkama kalitesini artıran sistemler olarak tanımlanmaktadır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Misafirlerin nasıl bilgilendirildiğini (dozaj sistemi kullanım talimatları) gösteren ilgili belgeler ve/veya kullanılan otomatik dozaj sistemleri ile ilgili bilgi/belgeler (0,5 puan)
 Su sertliğinin belirlenmesi ve su sertliğine göre ayarlanmış otomatik dozaj sistemi kullanımı ile ilgili belgeler (1,5 puan)

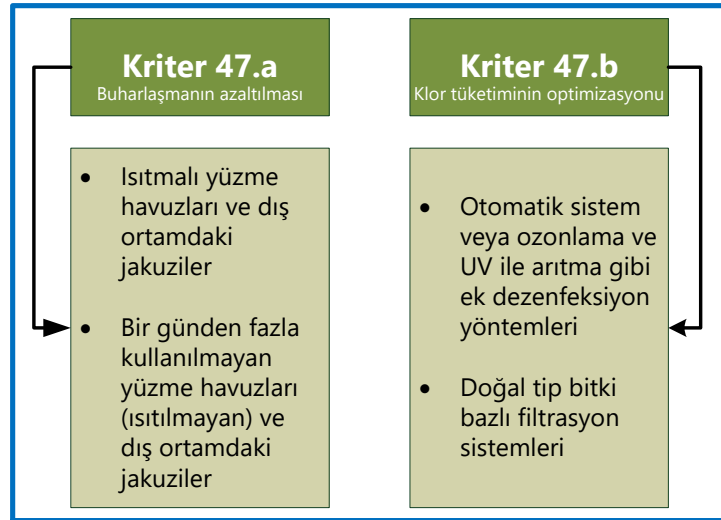
Kriter 47: Optimize Edilmiş Havuz Yönetimi (≥ 2,5 puan)

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı yüzme havuzları ve dış ortamdaki jakuzilerde kullanılan kimyasal miktarını ve buharlaşma yoluyla oluşacak su tüketiminin azaltılmasıdır. Ayrıca, sıcaklığın korunması ve bu nedenle suyun ısıtılması için ihtiyaç duyulacak enerji tüketiminin azaltılması ve aynı zamanda kirlilik / alg büyümesinin engellenmesi de diğer hedeflerdir.

Tüm yüzme havuzları, suyun mikro biyolojik içeriğini azaltmak için dezenfeksiyona ihtiyaç duymaktadır. Yaygın olarak kullanılan yöntem klor ile dezenfeksiyondur. Bu metodolojiye alternatifler ise ozon ve UV teknolojileridir. Ancak havuz yönetimini optimize etmek için en iyi seçenek, suyu dezenfekte etmede kimyasal madde kullanılmadan, doğal bitki bazlı bir filtrasyon sistemleri kullanmaktır. Böylece, biyolojik filtreler ve bitkiler kullanılarak yüzme suları dezenfekte edilebilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Turistik konaklama tesisinin havuz/jakuzi fotoğrafları, ısıtılmalı yüzme havuzları ve dış ortamdaki jakuzilerin üzerinin geceleri kapatılması, alınan güvenlik önlemleri hakkında bilgiler ve bu kriterin nasıl yerine getirdiğine dair açıklama (1 puan)
	Yüzme havuzlarındaki dezenfektanların (klor) asgari yasal gereklilikleri karşılayacak şekilde kullanımını sağlayan otomatik dozaj sistemleri hakkında bilgiler (0,5 puan)
	Ozonlama veya UV ile arıtma (0,5 puan) veya doğal tip bitki bazlı filtrasyon sistemlerine ait belgeler (1,5 puan)

Kriter 48: Yağmur Suyu, Gri Su ve Kondens Suyu Geri Kazanımı (≥ 6 puan)

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, tüketim amaçlı olmayan ihtiyaçlar için içilebilir su tüketiminden tasarruf sağlanmasıdır.

- Yağmur suyu:** Yapıların çatı alanlarından elde edilen ve yeraltındaki depolarda saklanan sulardır.

•**Gri su:** Genel olarak çamaşırhane, duşlar ve lavabolardan elde edilen sular olup, kanalizasyon sistemine verilmek yerine yerinde arıtılarak tekrar kullanıma (içme suyu olarak kullanılamaz) sunulan sular olarak tanımlanmaktadır.

- **Kondens suyu:** Hava veya su soğutulurken HVAC sistemlerinden elde edilmektedir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğine dair ayrıntılı açıklama (geri kazanılmış-gri su: 2 puan, yağmur suyu: 2 puan, HVAC yoğunlaşma suyu: 1,5 puan ve kondens suyu: 0,5 puan)
	Yağmur suyu ve gri su sisteminin içme suyunu dağıtan sistemlerden çok net bir şekilde ayrı tutulduğuna dair bilgiler
	Alternatif su dağıtım sistemlerini gösteren fotoğraflar
	Sihhi tesisat ve içme suyu kaynağının tamamen ayrı tutulduğu konusundaki güvence

Kriter 49: Verimli Sulama (≥ 1,5 puan)

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, yeşil alanların verimsiz şekilde sulanmasının engellenerek su tüketiminin azaltılmasıdır. Yeşil alanlar için su tüketimi mutlaka en aza indirilmelidir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Sulama zamanlarının nasıl optimize edildiği ve su tüketiminin en aza indirildiğine dair ayrıntılar da dahil olmak üzere yeşil alanların/bitkilerin sulanması için dokümente edilmiş prosedürler ya da yeşil alanların sulanmaması (1,5 puan)
	Yeşil alanlar/bitkiler için sulama zamanını ve su tüketimini optimize eden otomatik sulama sistemlerini gösteren fotoğraflar, sulama prosedürünün ayrıntılarının da dahil olduğu uygun destekleyici belgeler (1,5 puan)

Kriter 50. Dış Mekan Bitkilendirmede Kullanılan Yerli veya İstilacı Olmayan Yabancı Türler (≥ 2 puan)

Kapsam: Bu kriter, su bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, yeşil alanların bitkilendirilmesinde belirli bir ekosistemin doğal flora veya faunasında bulunmayan istilacı (örn.: *Sporobolus fertilis*, *Tagetes minuta*, *Tradescantia fluminensis*, *Xanthium spinosum* vs.) tür kullanımının kısıtlanmasıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğini göstermesi amacıyla uzman tarafından hazırlanan uygun destekleyici dokümanlar (istilacı yabancı türlerin bulunmaması: 0,5 puan, özellikle istilacı olmayan yabancı türler: 1 puan, yerli ve / veya istilacı olmayan yabancı türler: 1,5 puan, özellikle yerli türler: 2 puan)
	Türkiye İstilacı Bitkiler Kataloğu'nda bulunan istilacı türlerin kullanılmadığına dair taahhüt

Kriter 51: Kağıt Ürünleri (≥ 5 puan)

Kapsam: Bu kriter, atık bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, ISO tip I etiketli kağıt ürünlerinin tedarikini teşvik ederek kağıt üretim/tüketiminden kaynaklanan çevresel etkileri azaltmaktır. Kullanılan kağıt ürünleri kategorilerinin % 90'ını ISO Tip I etiketine sahip olmalıdır.

Not: Çevre Etiket Yönetmeliği kapsamında etiketli ürünlerden birisinin kullanılması durumunda ürün başına 2 tam puan verilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Aşağıdaki kağıt ürünleri kategorilerinden bir veya daha fazlasının yıllık olarak kullanılan toplam miktarı ile etiketli ürün toplam miktarlarını gösteren belgeler/faturalar (en az %90'ını ISO Tip I etiketli olmalıdır).
	<u>Geri kazanılmış kağıt ürünleri ISO Tip I etiketine sahipse (0,5 puan):</u>
	Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı.
	<u>Basılı kağıt ürünleri (peçete/tuvalet kağıdı) ISO Tip I etiketine sahipse (0,5 puan):</u>
	Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı.
	<u>Ofis (A4 ve grafik kağıdı) ürünleri ISO Tip I etiketine sahipse (0,5 puan):</u>
	Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı.
	<u>Kağıt mendil ürünleri ISO Tip I etiketine sahipse (0,5 puan):</u>
	Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı.

Kriter 52: Dayanıklı Tüketim Malları (≥ 5 puan)

Kapsam: Bu kriter, atık bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, etiketli ürünlerin tedarikini teşvik ederek, dayanıklı malların üretiminden kaynaklanan çevresel etkileri azaltmaktır. Dayanıklı mal kategorilerinden en az bir tanesinin en az % 40'ı ISO Tip I etiketine sahip olmalıdır.

Not: Çevre Etiket Yönetmeliği kapsamında etiketli ürünlerden birisinin kullanılması durumunda ürün başına 2 tam puan verilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

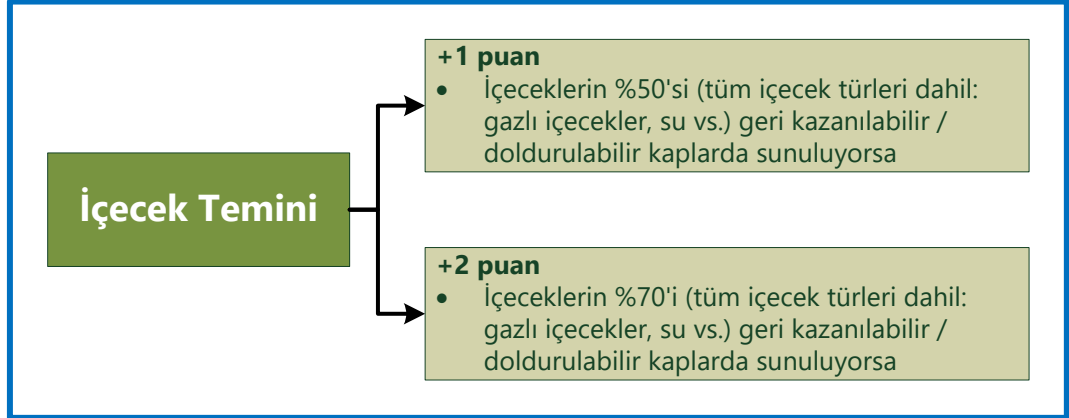
 Aşağıdaki ürünlerin toplam miktarı ile etiketli ürün toplam miktarlarını gösteren belgeler/faturalar (en az %40'ı ISO Tip I etiketli olmalıdır)
<u>Bilgisayar, televizyonlar, elektrikli süpürgeler ve görüntüleme ekipmanları ISO Tip I etiketine sahipse (1 puan):</u>
 Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı
<u>Yatak örtüleri, şilteler, havlular ve masa örtüleri ISO Tip I etiketine sahipse (1 puan):</u>
 Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı
<u>Seramik kaplamalar ISO Tip I etiketine sahipse (1 puan):</u>
 Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı.
<u>Ahşap mobilyalar ve ahşap zemin kaplamaları ISO tip I etiketine sahipse (1 puan):</u>
 Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı

Kriter 53: İçecek Temini (≥ 2 puan)

Kapsam: Bu kriter, atık bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı, içecek servisi amacıyla kullanılan geri kazanılabilir şişelerin atılmasından ziyade yeniden kullanılmasını ve tekrar kullanılabilir şişelerin tercih edilmesini teşvik etmektir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Konuyla ilgili tedarikçilerinden temin edilecek gerekli belgeler (antlaşma yapılan yetkilendirilmiş kuruluş bilgisi, geri kazanım/geri dönüşüm oranları)
 Kriterin nasıl yerine getirildiğine dair ayrıntılı açıklama (iade edilebilir/doldurulabilir kap oranları %50'si: 1 puan ve %70'i: 2 puan)

Kriter 54: Deterjan ve Banyo Malzemeleri (≥ 2 puan)

Kapsam: Bu kriter, atık bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı ISO Tip I etiketli deterjanların ve banyo malzemelerinin tedarikini teşvik ederek bunlardan kaynaklanabilecek çevresel etkileri azaltmaktır. Deterjan veya banyo malzemelerinden en az birinin en az % 80'ini ISO Tip I etiketine sahip olmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Sahip olunan bu ürünlerin miktarı ve ISO Tip I etiketli ürün miktarlarını gösteren veri ve belgeler (aşağıda belirtilen ürünlerin satın alındığını kanıtlayan ilgili faturalar gibi)
	<u>Bulaşık yıkama deterjanları (el) ISO tip I etiketine sahipse (0,5 puan):</u>
	Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı
	<u>Bulaşık makineleri için deterjanlar ISO tip I etiketine sahipse (0,5 puan):</u>
	Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı
	<u>Çamaşır deterjanları ISO tip I etiketine sahipse (0,5 puan):</u>
	Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı
	<u>Genel temizleyiciler ve sıhhi temizleyiciler ISO tip I etiketine sahipse (0,5 puan):</u>
	Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı
	<u>Kozmetik ürünleri (sabun, şampuan, saç kremi vs.) ISO tip I etiketine sahipse (0,5 puan):</u>
	Ürünün ISO Tip I sertifikası veya ambalaj etiketinin kopyası ve miktarı

Kriter 55: Kullanılmış Tekstil Ürünleri ve Mobilyalar (2 puan)

Kapsam: Bu kriter, atık bölümüne atıfta bulunmakta ve amacı hacimli atıkları azaltmaktır. Bağış faaliyetleri sonucunda alınan makbuzlar bu kriterin doğrulanması için kullanılabilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Turistik konaklama tesisi bu kriteri nasıl yerine getirdiğini uygun destekleyici belgelerle birlikte ayrıntılı olarak açıklayacaktır; son kullanıcı iletişim bilgileri, makbuzlar ve önceden kullanılmış veya bağışlanan ürünlerin kaydını içeren bilgiler

Kriter 56: Kompost (≥ 3 puan)

Kapsam: Bu kriter, atık bölümüne atıfta bulunmakta ve temel amacı, belediye atığı bertaraf tesislerinde (düzenli depolama) biriken toplam atık miktarını azaltmak ve böylece atığın çevresel etkilerini önlemektir. Kompostlama işlemi, organik maddelerin kontrollü koşullar altında mikroorganizmalar tarafından ayrıştırılmasını içerir ve kompostlama işlemi sonucunda kompost (gübre kaynağı) elde edilir. Bu teknik ile atık miktarının kütleli açıdan %30 oranında azaltılması mümkündür. Ayrıca, turist konaklama tesislerinin kendi bünyesinde bulunan yeşil alanlarda zararlı olmayan kompost kullanımı da desteklenmektedir.

Turistik konaklama tesisi, Atık Yönetimi Yönetmeliği ve Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında biyobozunur atıkların işlenmesini sağlamak üzere aşağıdaki ilgili atık türlerinden en az birini diğer atıklardan ayırmalıdır (her kategori için 1 puan, en fazla 3 puan):

- a) Park/bahçe atıkları;
- b) Yemek hizmetlerinden kaynaklanan gıda atıkları;
- c) Biyobozunur ürünler (örn. mısır bazlı malzemelerden yapılmış tek kullanımlık ürünler);
- ç) Misafirler tarafından oda / konaklama tesisinde üretilen biyobozunur atıklar.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Kompost yapımı için kullanılan bölgenin (tesis bünyesinde veya tesis dışında) yerini gösteren kroki/harita

 Bu kriterin nasıl yerine getirildiğinin ayrıntılı açıklanması ve kompost üretimi için alınan önlemler, atık türlerinin nasıl ayrılacağı, hangi atık türlerinin kullanılacağı ve nasıl depolanacağı hakkında bilgiler
 Diğer destekleyici belgeler (üretilen ve kullanılan kompost miktarı, kompost analiz sonuçları, son kullanıcı bilgileri vs.)
 Beyan

Kriter 57: Atık Su Arıtma (≥ 3 puan)

Kapsam: Bu kriter, atık kısmına atıfta bulunmakta ve amacı hem deniz hem de kara kökenli biyolojik çeşitliliğe zarar vermekten kaçınmaktır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Yerel (ortak) atık su arıtma tesisi veya belediye kanalizasyon sistemine bağlantı durumunda (araba yıkama tesisleri atık suları dahil) alınan ilgili izin belgeleri (0,5 puan)
 Çatı alanlarından toplanan yağmur sularının kullanıma uygun hale getirilmesi (arıtma) ve tekrar kullanımı (1 puan)
 İki kademeli akım ayrımı ve gri atık suyun yerinde arıtılarak yeniden kullanımı (1,5 puan)
 Tesise ait atık su arıtma sistemi bulunması durumunda tesisin üretimi, satışı veya bakımından sorumlu profesyonel teknik servisten temin edilen teknik özellikler, arıtma tesisi ünitelerinin tanıtımı (fiziksel, kimyasal, biyolojik ya da membran sistemler vs.), kapasiteleri, verimleri ve arıtma tesisi çıkışı atık su deşarj noktası (koordinat) ve atık su analiz sonuçları hakkında bilgilerle birlikte peyzaj sulamasında kullanım bilgisi ve destekleyici belgeler: örn.: atık su arıtma tesisine ait fotoğraflar (2 puan)
 Beyan

Kriter 58: Odalarda Sigara İçilmemesi (1 puan)

Kapsam: Bu kriter, diğer kriterler kısmına atıfta bulunmakta ve misafirlerin rahatı ve güvenliği için oda içindeki havanın kalitesini korumayı amaçlamaktadır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Sigara içilmeyen alanların ve odaların sayısı (0,5 puan)
 Tesis Beyanı! ve belgesel kanıtlar: örn.: oda içerisinde yer alan sigara içilmez levhalarına ait fotoğraflar (0,5 puan)

Kriter 59: Sosyal Politika (≥ 2 puan)

Kapsam: Bu kriter, diğer kriterler kısmına atıfta bulunmakta ve amacı turistik konaklama tesislerinde personel için sosyal politikaları teşvik etmektir.

Bakanlığa sunulacak belge:

 Personel tarafından imzalanan usulüne uygun yazılı sosyal politikaların bir kopyası ve gereksinimlerin nasıl karşılandığını açıklayan Tesis Beyanı (her yardım için 0,5 puan, en fazla 2 puan)
Sosyal politikalar aşağıdakileri içerebilir:
• Eğitim izni. • Ücretsiz yemek ya da yemek kuponu bilgileri. • Serbest kıyafet ve iş elbisesi • Verilen indirimler, indirim kuponları ve bilgileri. • Otobüs ve/veya servis kullanım imkanı sağlanıyorsa, güzergahın ve tarifenin kopyası.

Kriter 60: Bakım Araçları (1 puan)

Kaynak: Bu kriter, diğer kriterler kısmına atıfta bulunmakta ve emisyonların azaltılarak hava kalitesinin korunması amaçlanmaktadır. Tesiste ulaşım araçlarıyla bakım faaliyetleri gerçekleştiriliyorsa, bakım faaliyetleri için içten yanmalı motora sahip araçlar kullanılmamalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirildiğine dair uygun destekleyici belgelerle birlikte açıklama

Kriter 61: Çevreye Duyarlı Tercih Edilebilir Ulaşım Seçenekleri (≥ 4,5 puan)

Kapsam: Bu kriter, diğer kriterler kısmına atıfta bulunmakta ve daha çevre dostu ulaşım (elektrikli araçlara ya da bisikletler) çözümlerinin tanıtımı yoluyla, misafirlerin özel araçlarla tesise ulaşımalarının azaltılması amaçlanmaktadır.

Turistik konaklama tesisi, konuklarına çevreye duyarlı ulaşım araçlarından en az bir tanesini sunmalıdır (her biri 1 puan, en fazla 3 puan):

- (i) Misafir alma servisi veya misafirlerin boş zamanları için elektrikli araçlar;
- (ii) Elektrikli araçlar için şarj istasyonları;
- (iii) Her 5 oda için en az 1 bisiklet;

(iv) Turistik konaklama tesisi, tesisin izinli bölgeleri içerisindeki uygun alanları bisiklet yolu için tahsis etmelidir. Bisiklet şeritleri; tesis içi taşıt yollarına bitişik olarak, taşıt yolu seviyesinde ve fiziksel ayırım yapılmaksızın, taşıt yolunun sağında ve gidiş istikametinde tek yönlü olarak ya da ayrılmış bisiklet yolları şeklinde, tesis içi taşıt yolundan yeşil bant, refüj, delinatör, kademe farkı ve benzeri fiziksel ayırım yapılarak tek veya iki yönlü uygulanır.

Turistik konaklama tesisi elektrikli araç veya bisiklet tedarik eden şirketlerle aktif ortaklıklar kurmalıdır (0,5 puan). "Aktif ortaklık", bir turist konaklama tesisi ile elektrikli araç veya bisiklet kiralayan bir şirket arasında bir anlaşma anlamına gelmektedir.

Hizmetin gerçekleştirildiği tesiste tesisin bütün hizmet noktalarına erişim sağlayan bisiklet yolu bulunmalı (0,5 puan) ve varsa tesis dışındaki bisiklet yolu ağına bağlantı sağlanmalıdır.(0,5 puan)

Bakanlığa sunulacak belgeler:

 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri uygun destekleyici belgelerle birlikte nasıl yerine getirdiğine ilişkin açıklama
 Elektrikli araç veya bisiklet tedarik eden şirketlerle kurulan aktif ortaklık bilgisi
 Misafirlere verilen bilgilerin kopyaları (mümkün olduğunca toplu taşımanın tercih edilmesi, toplu taşıma araçlarına ait güzergâhlar ve istasyonlar) ve tesis içerisinde bilgilerin verildiği noktalara ait açıklamalar
 Tesis içerisinde bulunan bisiklet yolunun nerelerden geçtiğini gösteren vaziyet planı

Kriter 62: Toprak Yüzeyler (1 puan)

Kapsam: Bu kriter, diğer kriterler kısmına atıfta bulunmakta ve su filtrasyonuna izin vererek sızdırmaz asfalt yüzeylerden kaynaklanabilecek kirliliğin azaltılması amaçlanmaktadır. Böylece su kaynakları üzerindeki baskılar azaltılmakta ve atık su yönetimine olumlu etki sağlanmaktadır. Toprak yüzeylerin en az % 90'ı açık yüzey bırakılmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğine ilişkin uygun destekleyici belgelerle birlikte açıklama
	Beyan

Kriter 63: Yerel ve Organik Ürünler (≥ 4 puan)

Kapsam: Bu kriter, diğer kriterler kısmına atıfta bulunmakta ve amacı yerel ve organik gıda kullanımını teşvik etmektir. Genel olarak, tüm ürünleri mümkün olduğunca yerel ve organik olarak tedarik etmek en iyi yöntem olarak kabul edilmektedir.

Not: Hizmet sağlayıcısı, turistik konaklama tesisinin 160 kilometre yarıçapı içinde bulunan bir hizmet sağlayıcısı olarak kabul edilir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	En az iki yerel kaynaklı ve mevsim dışı olmayan taze meyve ve sebzeler için: tedarikçilerden alınan makbuz ya da faturalar, tedarikçi bilgileri, yemek servisinde servis edilen menülerin kopyaları vs.) (2 puan)
	Organik tarım esaslarına göre yetiştirildiklerini gösteren kanıtlar (en az iki ürün için: 1 puan, dört ürün için: 2 puan)
<u>Organik ürünlerin sahip olduğu etiketler varsa:</u>	
	Sertifika ve analiz sonuçlarının kopyaları

Kriter 64: Pestisit Kullanımından Kaçınma (2 puan)

Kapsam: Bu kriter, diğer kriterler kısmına atıfta bulunmakta ve amacı, toprak ve su kirliliğini azaltmak için dış alanlarda kullanılan kimyasal pestisit miktarını azaltmaktır. Bu sebeple yeşil alanlar, pestisit kullanılmadan yönetilmelidir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Turistik konaklama tesisi tarafından yeşil alanlardaki zararlıların nasıl engellediği ve dış alanların nasıl yönetildiği konusunda ayrıntılı açıklama
	Mevcut olması durumunda pestisitlerin yerine seçilen bitkisel veya mekanik çözümlere ait bilgiler, kullanım miktarları ve sıklıkları

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

Örnek:

Pestisit kullanımının nasıl önleneceğine dair örnekler şunlardır:

- Yeşil alanlarda yerel yerli bitki ve çiçeklerin seçilmesi.
- Bitkilerin doğru toprak, drenaj, su, ışık ve besin maddelerini aldığı alana dikilmesi.
- Bahçelerin ve bitişik alanların daima mümkün olduğunca yabancı otlardan uzak alanlarda kurulması.

Kriter 65. Çevresel Gürültünün Azaltılması (2 puan)

Kapsam: Bu kriter, diğer kriterler kısmına atıfta bulunmakta ve amacı turistik konaklama tesisinin yönetimi altındaki konser, eğlence gibi aktivitelerin yapıldığı açık alanlarda gürültü kirliliğini önlemektir.

1. Gürültünün kaynağında azaltılması kapsamında en iyi yönetim uygulaması

1.1 Çalışma saatlerinin sınırlandırılması

1.2 Ses sisteminin tasarımı:

Hoparlörlerin yönü, konumu, ses gücü ve sayısı

1.3 Gürültü Yönetim Planının hazırlanması:

Turistik konaklama tesisi için hazırlanacak gürültü yönetim planı şunları içermelidir:

- Eğlence faaliyetinin türü
- Tesiste nerelerde müzik çalınmasına izin verildiği (açık hava ve iç mekan tesisleri)
- Çalışma saatlerini gösteren zaman çizelgesi
- Kaynağında gürültü azaltım önlemlerinin neler olduğu

- Yayılmı yolu üzerinde azaltım önlemleri (örneğin gürültü bariyerleri) ve insanların rahatsızlığını minimize etmek için diğer işletme koşulları hakkında bilgiler
- Gürültü ölçümü ve izleme prosedürünün olup olmadığı, var ise detayları hakkında bilgi
- Şikayet bildirimi için telefon hattı olup olmadığı
- Şikayet bildirimi için geri dönüş prosedürü olup olmadığı

2. Gürültünün kaynağında azaltılması kapsamında mevcut en iyi teknolojinin kullanılması

2.1 Ses seviyesi sınırlandırıcının kurulumu:

İç mekan gürültü seviyelerinin, ses seviyesi kısıtlayıcısının kurulumu ile azaltılması.,

2.2 Ses izolasyonunun iyileştirilmesi:

Kapalı mekanlarda ses izolasyonunun iyileştirilmesi

2.3 Gürültü bariyerlerinin kurulumu, açık alanlar ile teraslarda kapatma çözümleri:

Gerçek gürültü seviyelerine dayanan uygun bir ses yalıtım seviyesinin tanımlanması, sesin azaltılmasını veya yutulmasını güçlendirmek için uygun malzemeden üretilmiş gürültü bariyerlerinin (fotovoltaik

gürültü bariyerlerinin kullanılmasının mümkün olduğu yerlerde aynı zamanda güneş enerjisinden de faydalanılarak elektrik elde edilebilmektedir) uygun yerlere monte edilmesi.

2.4 Kapalı eğlence mekanları için önlemler:

Bina giriş ve çıkışlarında otomatik kapanan kapıları olan lobi alanlarının inşa edilmesi. Olabildiğince iç ve dış kapılar arasındaki mesafenin, insanların geçişi esnasında kapılardan birinin kapalı olmuş olmasına yetecek kadar büyük olması sağlanmalıdır.

Ses izolasyonlu pencerelerin temin edilmesi (çift camlı) ve bunların çalışma saatleri içerisinde sürekli kapalı halde bulundurulmaları sağlanmalıdır.

Kapıların ve camların kapalı kalmasını mümkün kılacak mekanik havalandırma veya iklimlendirme sistemleri temin edilerek sesin dışarı çıkışının azaltılması, bununla birlikte kapalı tutulması gereken kapıların ya da pencerelerin açık olduğunun çalışanlara bildirmesi için görsel veya işitsel alarm sistemlerinin kurulması sağlanmalıdır.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

- Tesisin eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültünün önlenmesine yönelik ne tür tedbirlerin alınmış olduğunu içeren rapor ve ilgili fotoğraflarla ayrıntılı bir açıklama
- Gürültü Yönetim Planı

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

Kriter 66: Ek Çevresel ve Sosyal Eylemler (≥ 4 puan)

Kapsam: Bu kriter, diğer kriterler kısmına atıfta bulunmakta ve amacı turistik konaklama tesislerinde özellikle etkili olabilecek diğer çevresel eylemleri ile sosyal eylemleri teşvik etmektir. Enerji tüketimi, su tüketimi, kimyasal madde kullanımı ve atık oluşumunu azaltacak uygulamalar başlıca çevresel eylemlerdir.

Bakanlığa sunulacak belgeler:

	Başvuru sahibinin dikkate alınmasını istediği her bir ek çevresel (temizlik ürünleri kullanımının en aza indirilmesi, ISO Tip I etiketli buz çözme çözümü kullanımı vs.) ve sosyal eylemin tam bir açıklaması (her kategori için: 0,5 puan, toplam 2 puan)
	Tesis "Mavi Bayrak" ödülüne sahipse ödüle ait belgelerin kopyası (1 puan)
	Beyan

Not: Konaklama tesisinin ilgili kriteri sağladığı saha ziyareti sırasında kontrol edilecektir.

Bölüm C: Çevre Etiket Başvuru Formu

Bölüm 1

A. BAŞVURU SAHİBİNE İLİŞKİN BİLGİLER	
Şirketin tam adı:	
Adresi:	
Tel no, faks no:	
E-mail:	
Web sitesi:	
B. TURİSTİK KONAKLAMA TESİSİ	
Tescilli ticari adı:	

Konaklama türü (otel, apart otel, butik otel, konferans oteli, tatil köyü vs.)	
Lütfen konaklama hizmetine ek olarak, tesis mülkiyeti veya doğrudan yönetimi altında sunulan hizmet türlerini işaretleyin:	
Yemek servisi: — sadece kahvaltı — yarım pansiyon — her şey dahil — otomat — diğer restoran hizmetleri — diğer: _____ (belirtiniz)	
Fitness ya da spor aktiviteleri: — yüzme havuzu — sauna — golf sahası — diğer: _____ (belirtiniz)	
Yeşil alanlar: — bahçe — park — orman — çiftlik — diğer: _____ (belirtiniz)	
Yıllık ortalama konaklama yapan misafir sayısı:	
Tesisin hizmet verdiği dönemler:	
Tesisin sahip olduğu	

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

çevresel etiketler:

Yukarıda yer alan bilgiler ve başvuru dosyamız doğrultusunda gerekli değerlendirilmelerin yapılmasını arz ederim.

Başvurumuzun uygunluk bakımından kabul edilmesi durumunda doğrulama sürecine yönelik teknik inceleme komisyonu oluşturma yetkisi, Çevre Etiketi Yönetmeliği'nin 15'nci maddesinin (ğ) bendi kapsamında Türk Standardları Enstitüsüne (TSE) devredildiğinden, TSE tarafından talep edilecek ücretleri karşılamayı kabul ederim.

(İmza)

Yetkili Kişi

Kaşe

Tarih

Bölüm 2

Çevre Etiketine başvurmak için başvuru sahibinin turistik konaklama tesisi yapısı ve hizmeti için ulusal ve yerel yasal gerekliliklere uyması gerekmektedir. Aşağıdaki beyan, başvuru sahibi tarafından imzalanmalıdır.

1. Turistik konaklama tesisinin yasal olarak inşa edildiğini, özellikle peyzaj ve biyolojik çeşitliliğin korunması da dahil olmak üzere tüm yasalara veya düzenlemelere uyduğunu beyan ederim.
2. Turistik konaklama tesisi yasaların gerektirdiği şekilde kayıtlıdır.

(İmza)

Yetkili Kişi

Kaşe

Tarih

Doldurduğunuz başvuru formunun nasıl gönderileceğini öğrenmek için Bakanlık ile iletişime geçin. Bilgi için 1.4 sayılı bölüme bakınız: [Nereye başvurmalıyım?](#)

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Bölüm D: Beyan Formları

Uygunluk Beyanı	Kriter 1
-----------------	----------

ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİNE SAHİP TESİSLER İÇİN

Turistik konaklama tesisi aşağıdaki durumlardan biri veya her ikisi de dahil olmak üzere genel yönetim bölümünün tümüne uygundur.

Turistik konaklama tesisi aşağıdakilere sahiptir:

- ☐ Çevre Yönetim Sistemi
- ☐ TS EN ISO 14001

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 2

Personel Eğitimi

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, diğer belgelerle birlikte hangi personelin hangi eğitimlere katılım sağladığı ve eğitimleri ne zaman aldığını gösteren belgeler başvuru dosyasında sunulmuştur.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 3

Misafir Bilgilendirme

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, diğer belgelerle birlikte misafirlere verilen bilgilerin tesiste bulunduğu yerleri gösteren belgelerde başvuru dosyasında sunulmuştur.

İmza

Tarih

Uygunluk Beyanı**Kriter 4****Genel Bakım**

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, aşağıdaki ekipmanlar yasalara uygun olarak veya daha sık biçimde kalifiye servis personeli tarafından bakımdan geçirilmektedir.

Ekipman	Şirket Adı
Enerji	
Isıtma, havalandırma ve iklimlendirme: kazanlar, ısı pompaları ve termoregülasyon cihazları hariç	
Buzdolapları, çamaşır makineleri, bulaşık makineleri, ofis ekipmanları	
Su	
Yağmur suyu toplama ve su geri kazanım sistemleri	
Diğer servisler	
Yağ kapanları/filtreleri	
Yüzme havuzu ekipmanları	

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 5

Tüketim İzlenmesi

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, veriler tabloda yer alan formata göre aşağıda sunulmuştur.

Turistik konaklama tesisinin yıllık çalışma programı aşağıdaki gibidir.

Konaklama tesisinin her yıl açık olduğu ay sayısı	Notlar

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Bu veriler, başvuru öncesi dönemlere aittir.

Elektrik Tüketimi		Üçer aylık dönemler için tüketim değerleri			
Toplam Elektrik Tüketimi	KWh				
Satın Alınan Elektrik	KWh				
Birim Misafir Konaklama Başına Enerji Tüketimi	KWh				
Yıllık Birim Kapalı/iç Alan Başına Enerji Tüketimi	KWh				
Elektrik Üretimi	KWh				
I. Fotovoltaik	KWh				
II. Rüzgar Enerjisi	KWh				
III. Küçük Hidroelektrik Tesisi	KWh				
IV. Biyogaz Tesisi	KWh				
V. Diğer	KWh				
Yenilenebilir enerji ile karşılanan nihai enerji kullanım yüzdesi	%				
Enerji Tüketimi	Üçer aylık dönemler için tüketim değerleri				
Toplam Enerji Tüketimi	m³				
Doğal Gaz Tüketimi	m³				
Fuel Oil Tüketimi	lt				
Odun Tüketimi	m³				
Su Tüketimi	Üçer aylık dönemler için tüketim değerleri				
Toplam Su Tüketimi	lt				
Yağmur Suyu ve Gri Su Kullanımı	lt				
Kanalizasyona Gönderilen Su	lt				
Misafir Başına Gecelik Su Tüketimi	lt				
Atık Üretimi	Altışar aylık dönemler için tüketim değerleri				
Toplam Atık Üretimi	lt				
	kg				
Misafir Başına Günlük Atık Üretimi	kg				
Kimyasal Ürün Tüketimi	Altışar aylık dönemler için tüketim değerleri				
Toplam Deterjan Tüketimi	kg				
Toplam Dezenfektan Tüketimi	kg				
Günlük Kimyasal Ürün Tüketimi	kg				

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 7

KLİMA VE HAVA BAZLI ISI POMPASI CİHAZLARI

Turistik konaklama tesisi tarafından satın alınan klima ve hava bazlı ısı pompası cihazları enerji verimliliğine ilişkin Kriter 7'e uyumlu olup, profesyonellerden temin edilen teknik rapor başvuru dosyasında sunulmuştur.

Enerji verimli klima ve hava bazlı ısı pompası cihazlarının sayısı: _____

Tesiste bulunan klima ve hava bazlı ısı pompası cihazlarının sayısı: _____

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygulanamazlık Beyanı

Kriter 8

Enerji verimli aydınlatma

Kriter 8'in aşağıdaki sebepler nedeniyle turistik konaklama tesisine uygulanamayacağını beyan ederim.

☐ Turistik konaklama tesisinde enerji verimli A sınıfı aydınlatmaların kullanımına izin verecek uygun armatürler bulunmamaktadır.

☐ Enerji verimli aydınlatmaların kullanımını engelleyebilecek diğer fiziksel özellikler:_____

Turistik konaklama tesisinde aşağıdaki enerji verimliliğine sahip aydınlatmalar kullanılmaktadır:

☐ B sınıfı kullanıldığı yerler_____

☐ C sınıfı kullanıldığı yerler_____

☐ D sınıfı kullanıldığı yerler_____

☐ E sınıfı kullanıldığı yerler_____

☐ G sınıfı kullanıldığı yerler_____

Turistik konaklama tesisinde bulunan toplam enerji verimli olmayan aydınlatma sayısı

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Taahhüt

Kriter 8

Enerji verimli aydınlatma

Enerji verimli olmayan tüm aydınlatmalar, fiziksel bağlantıların izin verdiği yerlerde, sözleşme tarihinden itibaren en fazla 2 yıl içerisinde belirlenen oranlarda A Sınıfı eşdeğeriyle değiştirilecek ve bu amaçla günlük 5 saatten fazla yanan aydınlatmalara öncelik verilecektir. .

Turistik Konaklama Tesisindeki toplam enerji verimli olmayan aydınlatma sayısı _____.

Turistik Konaklama Tesisindeki toplam enerji verimli (A Sınıfı) aydınlatma sayısı _____.

Turistik Konaklama Tesisindeki toplam aydınlatma sayısı _____.

İmza

Tarih

Uygunluk Beyanı

Kriter 8

Enerji verimli aydınlatma

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, aşağıdaki veriler sunulmuştur.

Turistik konaklama tesisi, aşağıdaki koşullara uyumludur.

Yeterli donanımına sahip aydınlatmaların en az % 40'ı A sınıfı enerji verimliliğine sahiptir.

- Turistik Konaklama Tesisindeki toplam enerji verimli olmayan aydınlatma sayısı _____.
- Turistik Konaklama Tesisindeki toplam enerji verimli (A Sınıfı) aydınlatma sayısı _____.
- Turistik Konaklama Tesisindeki A Sınıfı aydınlatmanın yüzdesi % _____.

Günde 5 saatten fazla çalışan aydınlatmanın en az % 50'si A sınıfı enerji verimliliğine sahiptir.

- Turistik Konaklama Tesisinde günde 5 saatten fazla çalışan toplam enerji verimli olmayan aydınlatma sayısı _____.
- Turistik Konaklama Tesisinde günde 5 saatten fazla çalışan toplam enerji verimli (A Sınıfı) aydınlatma sayısı _____.
- Turistik Konaklama Tesisinde günde 5 saatten fazla çalışan A Sınıfı aydınlatmanın yüzdesi % _____.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 9

Termoregülasyon

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, aşağıdaki belgeler başvuru dosyasında sunulmuştur.

☐ Termoregülasyon sisteminin tarifi.

☐ Termoregülasyon sistemini çalıştırmak için kullanılan teknolojilere ait belgesel kanıtlar.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 10

HVAC ve aydınlatmanın otomatik olarak kapanması

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, oda sayısı, kritere uygun oda sayısı ve kritere uygun odaların krokisi başvuru dosyasında sunulmuştur.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygulanamazlık Beyanı

Kriter 10

HVAC ve aydınlatmanın otomatik olarak kapanması

Kriter 10'unun aşağıdaki sebep nedeniyle turistik konaklama tesisine uygulanamayacağını beyan ederim.

☐ Başvuru sırasında turistik konaklama tesisinde HVAC sistemi bulunmamaktadır.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 11
-----------------	-----------

Dış mekan ısıtma ve klima cihazları

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, tesisteki uygun yerlerde konuyla ilgili açıklamalar misafirlere sunulmuştur.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygulanamazlık Beyanı	Kriter 13
-----------------------	-----------

Kömür ve fuel oil kullanımı

Kriter 13'ün aşağıdaki sebep nedeniyle turistik konaklama tesisine uygulanamayacağını beyan ederim.

☐ Turistik konaklama tesisi bağımsız bir ısıtma sistemine sahip değildir.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 13
-----------------	-----------

Kömür ve fuel oil kullanımı

Turistik konaklama tesisi bu kriterle uyumlu olup, tesis bünyesinde kullanılan enerji kaynakları aşağıda sunulmuştur.

- ☐ Gaz (metan)
- ☐ Kükürt içeriği % 0,1'den düşük fuel oil
- ☐ Güneş enerjisi
- ☐ Kojenerasyon (ısı ve güç)
- ☐ Diğer _____.

EK: Fuel oil analiz sonucu.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 14
-----------------	-----------

Düşük su tüketimli armatürleri: Banyo muslukları ve duşlar

Turistik konaklama tesisi bu kriterle uyumlu olup, kriterle uyum için kullanılan eylemler aşağıda sunulmuştur.

- ☐ Akış azaltıcı veya perletör kullanımı
- ☐ Basınç düşürme
- ☐ Diğer _____.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 16
-----------------	-----------

Havlular ve yatak örtülerinin tekrar kullanımı ile çamaşır miktarının azaltılması

Turistik konaklama tesisi bu kriterle uyumlu olup, misafirlerin bilgilendirilmesi amacıyla resepsiyonda görülebilen veya odalarda bulunmak üzere çevre politikası ve havlu ve yatak örtüleri değişimlerinin sadece misafir talebi doğrultusunda gerçekleştirileceğini belirten bilgi broşürleri hazırlanmıştır.

İmza

Tarih

Uygunluk Beyanı**Kriter 17****Atık önleme: yemek servislerinde atık önleme planı**

Turistik konaklama tesisi bu kriterle uyumlu olup, tek kullanımlık paketlere ilişkin veriler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Mevzuat çerçevesinde kullanımı zorunlu olan tek kullanımlık paketler için

Paket Tipi	Kullanıldığı Yer	Yıllık satın alınan paket sayısı (veya Kg paket)	Tek kullanımlık paket gerektiren mevzuat

Tablo 2. Mevzuat çerçevesinde kullanımı yasak olmayan alternatif paketler için

Paket tipi	Alternatif	Yıllık satın alınan alternatif paket sayısı (veya Kg paket)
Reçel		
Bal		
Tereyağ		
Peynir		
Çikolata		
Yoğurt		

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 18
-----------------	-----------

Atık önleme: Tek kullanımlık eşyalar

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, tek kullanımlık eşyalarla ilgili veriler aşağıda sunulmuştur.

☐ Tesis bünyesinde tek kullanımlık eşyalara (mevzuatça zorunlu olmayan) alternatif olarak kullanılan eşyalar:

☐ Turistik konaklama tesisinde tek kullanımlık eşyalar bulunmamaktadır.

İmza

Tarih

Uygunluk Beyanı

Kriter 19

Atık önleme: Atıkların sınıflandırılması ve geri kazanıma gönderilmesi

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, üçüncü taraflarla yapılan sözleşmeler ve atıklara ilişkin veriler aşağıda sunulmuştur.

☐ Belediyeler tarafından toplanan atık kategorilerinin listesi (plastik, kağıt, cam, alüminyum, diğer metaller, organik atıklar: belediye ve / veya bahçe atıkları, bitkisel atık yağlar vs.).

☐ Atıkların ayrı toplanması için misafirlere sunulan konteynerlerin listesi.

☐ Konteynerlerin konaklama yerinde nerede bulunduğunu da belirten, atıkların ayrı toplanması konusunda personel ve misafirlere verilen bilgilerin kopyası.

☐ Turistik konaklama tesisinde oluşan tehlikeli atıklar:

- ☐ Elektrikli ve elektronik atıklar
- ☐ Pil ve akümülatörler
- ☐ Atık bitkisel yağlar
- ☐ Atık yağlar
- ☐ Tıbbi atıklar
- ☐ Boyalar
- ☐ Pestisit atıkları
- ☐ Kontamine ambalajlar
- ☐ Diğer:

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 20

Ortak alanlarda ve odalarda sigara içilmemesi

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, sigara içilmeyen bölümlerle ilgili veriler aşağıda sunulmuştur.

Sigara içilmeyen bölümler:

Oda Tipi	Sigara İçilmeyen Oda Sayısı	Toplam Oda Sayısı
Single		
Double		
Triple		
Suit		
Diğer		
Toplam		

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 21
-----------------	-----------

Çevreye duyarlı tercih edilebilir ulaşımın teşvik edilmesi

Turistik konaklama tesisi bu kriterle uyumlu olup, misafirlere konaklama tesisine giden toplu taşıma (tren ve otobüsler) veya toplu özel taşımalara (özel otobüsler) ait bilgilendirmeler yapılmış ve misafirler hazırlanan bilgilendirici broşürlerle toplu taşımayı tercih etmeye davet edilmiştir.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 22
-----------------	-----------

Çevre Etiketinin Üzerinde Görünecek Bilgiler

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, Çevre Etiketinde görünen ifadeler tesisin sahip olduğu diğer kalite sertifikaları ve/veya belgeleriyle uyumludur.

- ☐ - Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı;
- ☐ - Enerji ve su tasarrufu;
- ☐ - Atık önleme;

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 26
-----------------	-----------

Çevresel ve Sosyal İletişim ve Eğitim

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, misafirler ve ziyaretçilere verilen materyallerin kopyaları başvuru dosyasında sunulmuştur.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 27

Tüketim İzlenmesi: Enerji ve Su Sayaçları

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, ilave sayaçların kullanıldığı yerler aşağıda sunulmuştur.

- ☐ Çamaşırhane için su tüketiminin izlenmesi
- ☐ Çamaşırhane için enerji tüketiminin izlenmesi
- ☐ Mutfak için su tüketiminin izlenmesi
- ☐ Mutfak için enerji tüketiminin izlenmesi
- ☐ Kat bazında su tüketiminin izlenmesi
- ☐ Kat bazında enerji tüketiminin izlenmesi
- ☐ Belirli makinelerin (bulaşık, çamaşır makineleri, vs.) su tüketimlerinin izlenmesi
- ☐ Belirli makinelerin (buzdolapları, çamaşır makineleri, vs.) enerji tüketimlerinin izlenmesi
- ☐ Diğer _____

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 31

Enerji Tasarruflu Ev Aletleri ve Aydınlatma

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, (a)-(h) maddelerinde belirtilen ev aletleri ve aydınlatmaların en az %50'si belirtilen enerji sınıflarındadır.

- ☐ Ev tipi soğutma cihazları
- ☐ Ev tipi elektrikli fırınlar
- ☐ Ev tipi bulaşık makineleri
- ☐ Ev tipi çamaşır makineleri
- ☐ Bilgisayarlar, ekranlar, görüntüleme ekipmanları, kesintisiz güç kaynakları ve kurumsal sunucular Ev tipi çamaşır kurutma makineleri
- ☐ Ev tipi elektrikli süpürgeler
- ☐ Elektrik lambaları ve armatürler

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 31

Enerji Tasarruflu Ev Aletleri ve Aydınlatma

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, (a)-(h) maddelerinde belirtilen ev aletleri ve aydınlatmaların %90'nı belirtilen enerji sınıflarındadır.

- ☐ Ev tipi soğutma cihazları
- ☐ Ev tipi elektrikli fırınlar
- ☐ Ev tipi bulaşık makineleri
- ☐ Ev tipi çamaşır makineleri
- ☐ Bilgisayarlar, ekranlar, görüntüleme ekipmanları, kesintisiz güç kaynakları ve kurumsal sunucular Ev tipi çamaşır kurutma makineleri
- ☐ Ev tipi elektrikli süpürgeler
- ☐ Elektrik lambaları ve armatürler

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 32
------------------------	------------------

Isı geri kazanımı

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, _____ için
ısı geri kazanım sistemine sahiptir.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 33
-----------------	-----------

Termoregülasyon

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, tesis bünyesinde termoregülasyon kuralları yaz-kış uygulanmaktadır.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 34

Otomatik anahtarlı alet/ cihazlar

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, HVAC ve ışıkları otomatik kapatan sistemlere sahiptir.

Sistem özellikleri kısaca aşağıda açıklanmıştır:

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 37
-----------------	-----------

Mahal ısıtıcı emisyonları

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, NOx emisyonu _____mg/ kWh'dır.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 38
-----------------	-----------

Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim yapan elektrik enerjisi tedarikçisinden elektrik enerjisi satın alımı

Turistik konaklama tesisi bu kriterle uyumlu olup, YEK'den karşılanan enerji tüketimi _____ kWh / yıl ve tesisin toplam enerji tüketimi _____ kWh / yıl'dır (%100 oranında karşılanma şartı sağlanmıştır).

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 39

Yerinde yenilenebilir enerji kaynakları ile elektrik üretimi

Turistik konaklama tesisi bu kriterle uyumlu olup, veriler aşağıda sunulmuştur.

Potansiyel elektrik üretim miktarı: _____ kWh / yıl

Gerçek elektrik üretim miktarı: _____ kWh / yıl

☐

Karşılanma oranı % 10

☐

Karşılanma oranı % 20

☐

Karşılanma oranı % 50

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 40
-----------------	-----------

Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı ısıtma enerjisi

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, veriler aşağıda sunulmuştur.

YEK'den oda ve sıhhi suyu ısıtmak için gelen enerji miktarı: _____ kWh / yıl

Tesiste oda ve sıhhi suyu ısıtmak için kullanılan toplam enerji miktarı: _____
kWh/yıl

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 41
-----------------	-----------

Yüzme havuzlarının ısıtılması

Turistik konaklama tesisi bu kriterle uyumlu olup, havuz suyunu ısıtmak için kullanılan toplam enerjinin en az %_____ YEK'den temin edilmektedir.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 42
-----------------	-----------

Düşük su tüketimli armatürler: Banyo muslukları ve duşlar

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, duşlar ve banyo musluklarının ortalama su debisi 7 litre/dakikayı geçmemektedir.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 45

Çamaşır makinesi su tüketimi

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, tesiste bulunan çamaşır makinelerinin kriterde belirtildiği gibi tüketim değerleri vardır: _____kg kapasiteye sahip ev çamaşır makinesi _____ lt/çevrim su tüketimine sahiptir.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Taahhüt	Kriter 50
----------------	------------------

Dış Mekan Bitkilendirmede Kullanılan Yerli veya İstilacı Olmayan Yabancı Türler

Yeşil alanların bitkilendirilmesinde ekosistemin doğal flora veya faunasında bulunmayan Türkiye İstilacı Bitkiler Kataloğu'nda bulunan istilacı türlerin kullanılmadığını taahhüt ederim.

İmza

Tarih

Uygunluk Beyanı

Kriter 56

Kompost

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tesis kompost üretimini aşağıdaki yöntem(lerle) yerine getirmektedir.

☐ Turistik konaklama tesisinde kompost üretimi

☐ Belediye vasıtasıyla kompost üretimi

☐ Makbuz

☐ Özel sektör vasıtasıyla kompost üretimi

☐ Makbuz

Kompost üretiminde izlenen yöntemler aşağıda açıklanmıştır:

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 57

Atık su arıtma

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, bilgiler aşağıda verilmiştir.

- ☐ Tesis bünyesinde atık su arıtma tesisi bulunmaktadır.
- ☐ Atık sular, kanalizasyon sistemi vasıtasıyla belediyeye ait atık su arıtma tesisine gönderilmektedir.
- ☐ Atık su, gri su ya da yağmur suları tesis bünyesinde tekrar kullanılmaktadır.
- ☐ Peyzaj sulaması
 - ☐ Diğer

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı	Kriter 62
-----------------	-----------

Toprak yüzeyler

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, tesis bünyesindeki toprak yüzeyler %_____ oranında toprağın drenajı ve havalandırılması için açık bırakılmıştır.

☐ Yağmur suları veya gri sular toprağa tekrar verilmektedir (Kriter 58 kapsamında tekrar kullanım şartını sağlamaktadır).

☐ Atık su, kanalizasyon sistemi vasıtasıyla belediyeye ait atık su arıtma tesisine gönderilmektedir.

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Uygunluk Beyanı

Kriter 66

Ek çevresel ve sosyal eylemler

Turistik konaklama tesisi bu kritere uyumlu olup, ilave çevresel ve sosyal eylemler aşağıda sunulmuştur.

Turistik konaklama tesisi tarafından gerçekleştirilen ek çevresel ve sosyal eylemler şunlardır:

- ☐ Temizlik ürünleri kullanımının en aza indirilmesi
- ☐ ISO Tip I etiketli buz çözme solüsyonu kullanımı
- ☐ _____
- ☐ _____
- ☐ _____
- ☐ _____

İmza

Tarih

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

TESİSTE KULLANILAN ISO TIP I ETİKETLİ ÜRÜN YÜZDESİ (%)			
Ürünler	Toplam Ürün Sayısı	Etiketli Ürün Sayısı	% Oran
Su Bazlı Mahal Isıtıcı			
Su Isıtma Cihazı			
Hava Bazlı Isı Pompası			
Banyo Muslukları ve Duşlar			
Elektrikli El Kurutucular			
Tuvaletler ve Pisuarlar			
Kağıt (tuvalet, kağıt mendil vs.)			
Yatak Örtüleri, Havlular ve Masa Örtüleri			
Bilgisayarlar			
Televizyonlar			
Yatak Şilteler			
Ahşap Mobilyalar			
Elektrikli Süpürgeler			
Seramik Ürünleri			
Görüntüleme Ekipmanı			
Deterjan ve banyo malzemeleri			

İLGİLİ KRİTER	Açıklama	Bulunduğu Oda/Bölüm	Miktar (adet)	% Oran
Kriter 7 (Sözleşme tarihinde)	Enerji verimli klima ve hava bazlı ısı pompası cihazı			
	Toplam klima ve hava bazlı ısı pompası cihazı			
Kriter 7 (En fazla 2 yıl içerisinde)	Enerji verimli klima ve hava bazlı ısı pompası cihazı			
	Toplam klima ve hava bazlı ısı pompası cihazı			
Kriter 8 (Sözleşme tarihinde)	Tesiste bulunan enerji verimli aydınlatma			
	Toplam aydınlatma			
	Günde 5 saatten fazla açık olması muhtemel enerji verimli aydınlatma			
	Günde 5 saatten fazla açık olması muhtemel toplam aydınlatma			
Kriter 8 (En fazla 2 yıl içerisinde)	Tesiste bulunan enerji verimli aydınlatma			
	Toplam aydınlatma			
	Günde 5 saatten fazla açık olması muhtemel enerji verimli aydınlatma			
	Günde 5 saatten fazla açık olması muhtemel toplam aydınlatma			
Kriter 10/34	Otomatik HVAC bulunan misafir odası			
	Toplam misafir odası			
	Otomatik aydınlatma bulunan misafir odası			
Kriter 20	Sigara içilmeyen misafir odası			
	Toplam misafir odası			

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

İLGİLİ KRİTER	Açıklama	Bulunduğu Oda/Bölüm	Miktar (adet)	% Oran
Kriter 29	Enerji verimli ev tipi klima veya hava bazlı ısı pompası			
	Toplam ev tipi klima veya hava bazlı ısı pompası			
Kriter 31	Enerji tasarruflu ev tipi soğutma cihazları			
	Toplam ev tipi soğutma cihazları			
	Enerji tasarruflu ev tipi elektrikli fırınlar			
	Toplam ev tipi elektrikli fırınlar			
	Enerji tasarruflu ev tipi bulaşık makineleri			
	Toplam ev tipi bulaşık makineleri			
	Enerji tasarruflu ev tipi çamaşır makineleri			
	Toplam ev tipi çamaşır makineleri			
	Enerji tasarruflu bilgisayarlar, ekranlar vs.			
	Toplam bilgisayarlar, ekranlar vs.			
	Enerji tasarruflu ev tipi çamaşır kurutma makineleri			
	Toplam ev tipi çamaşır kurutma makineleri			
	Enerji tasarruflu ev tipi elektrikli süpürgeler			
	Toplam ev tipi elektrikli süpürgeler			
	Enerji tasarruflu elektrik lambaları ve armatürler			
	Toplam elektrik lambaları ve armatürler			
Kriter 33	Yalıtımlı pencere			
	Toplam pencere			
Kriter 39	YEK'den elektrik üretimi			
Kriter 40	YEK kullanılarak odaların ısıtılması/soğutulması			
	YEK kullanılarak sıhhi suyun ısıtılması			
Kriter 41	YEK'den yüzme havuzlarının ısıtılması			
Kriter 53	İçecek temininde iade edilebilir/doldurulabilir kap			
	İçecek temini toplam kap			

Bölüm E: Kontrol Listesi

Zorunlu Kriterler için Temel Kontrol Listesi		
	Tamamlandığında işaretle	
Aşağıdaki dosyaların Bakanlığa teslim edildiğinden emin olun:	Mevcut	
Kriter 1: Çevresel Yönetim Sistemi	Evet	Hayır
 Çevre politikasının bir kopyası		
 Eylem planı		
 Başvurudan sonraki 2 yıl içinde Bakanlığa sunulacak değerlendirme raporu		
 Gıda atığını önleme planı		
 Sıfır atık belgesi		
 TS EN ISO 14001 sertifikası		
 Beyan		
Kriter 2: Personel eğitimi	Evet	Hayır
 Eğitim programı detayları Hata! Başvuru kaynağı bulunamadı.		
 Personel eğitim tarih ve çeşitleri		
 Beyan		
Kriter 3: Misafir bilgilendirme	Evet	Hayır
 Misafirlere sağlanan çevresel bilgilerin kopyaları		
 Uygulanan bilgi ve anket dağıtma ve toplama prosedürü		
 Beyan		
Kriter 4: Genel bakım	Evet	Hayır
 Bakım programı açıklaması		

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

 Bakım kaydının kopyaları (bakım ve bakım kaydını yürüten kişilerin veya şirketlerin ayrıntıları dahil)		
 Beyan		
Kriter 5: Tüketim izlenmesi	Evet	Hayır
 Verilerin toplanması ve izleme prosedürlerinin detaylı açıklaması		
 Kriter 1'de bahsedilen değerlendirme raporuyla birlikte toplanan verilerin özet raporu		
 Beyan		
Kriter 6: Enerji verimli mahal ve su ısıtma cihazları	Evet	Hayır
 Mahal ya da su ısıtıcıları üreticilerinden veya kurulum, satış ya da bakım işlemlerinden sorumlu teknisyenlerden temin edilen ve istenen verimin nasıl karşılandığını gösteren teknik özellikler		
 Kriterde belirtilenlere benzer gereksinimleri gösteren ISO 14024 Ttip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası		
Kriter 7: Enerji verimli klima ve hava bazlı ısı pompası cihazları	Evet	Hayır
 Üreticiden veya kurulum, satış ve/veya bakımdan sorumlu profesyonel teknisyenlerden elde edilen gerekli verimliliğin nasıl sağlandığını gösteren teknik özellikler		
 Beyan		
Kriter 8: Enerji verimli aydınlatma	Evet	Hayır
 Enerji-tasarruflu aydınlatma kullanımına uygun toplam lamba ve armatür miktarı, toplam işletme süresi ve en az A sınıfı aydınlatma armatürleri ve enerji tasarruflu aydınlatmaya sahip enerji tasarruflu lamba ve armatürlerin toplam miktarı		
<u>Fiziksel özellikleri enerji tasarruflu lambaların ve armatürlerin kullanımına izin vermeyen aydınlatma bileşenlerinin bulunması durumunda:</u>		
 Lamba ve armatürlerin yenileriyle değiştirilmesi imkanının bulunmaması hakkında açıklama (örn.: kurulu bulunan aydınlatma türünün fotoğraflı kanıtı)		

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

 Beyanlar ve Taahhüt		
Kriter 9: Termoregülasyon	Evet	Hayır
 Termoregülasyon sistemi veya izlenen prosedürlerle ilgili dökümanlar		
 Beyan		
Kriter 10: HVAC ve aydınlatmanın otomatik olarak kapanması	Evet	Hayır
 Bu sistemlerin/cihazların kurulumundan veya bakımından sorumlu profesyonel teknisyenlerden elde edilen teknik özellikler		
 Beyanlar		
Kriter 11: Dış mekan ısıtma ve klima cihazları	Evet	Hayır
 Beyan		
Kriter 12: Yenilenebilir elektrik tedarikçisinden elektrik satın alınması	Evet	Hayır
 Yenilenebilir elektrik enerjisi alımına ait sözleşme kopyası ve tesis ihtiyacının karşılanma oranı (%)		
 Bölgede bulunan tedarikçi listesi		
 Tesis Beyanı		
Kriter 13: Kömür ve fuel oil kullanımı	Evet	Hayır
 Kullanılan enerji kaynaklarının niteliğinin belirtilmesi (yalnızca bağımsız bir ısıtma sistemine sahip turist konaklama yerleri için geçerlidir)		
 Beyanlar		
Kriter 14: Düşük su tüketimli armatürler:: Banyo muslukları ve duşlar	Evet	Hayır
 Teknik özelliklere ait dökümanlar		
<u>Ürünler ISO tip I etiketine sahipse:</u>		
 ISO tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası.		
<u>Ürünler ISO tip I etiketine sahip değilse:</u>		
 İlgili dokümantasyon:		

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

 Beyan		
Kriter 15: Düşük su tüketimli armatürler: Tuvaletler ve pisuarlar	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin, uygun destekleyici belgelerle birlikte kriteri nasıl yerine getirdiği hakkında ayrıntılı açıklama		
<u>Lisansın yenilenmesi durumunda:</u>		
 Turistik konaklama tesisinin uygun destekleyici belgelerle birlikte bu kriteri nasıl yerine getirdiğinin ayrıntılı açıklaması		
<u>Ürünler ISO tip I etiketlerine sahipse:</u>		
 ISO tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası		
Kriter 16: Havlular ve yatak örtülerinin tekrar kullanımı ile çamaşır miktarının azaltılması	Evet	Hayır
 Havlu ve çarşaf ve değişim sıklığı ile ilgili belgeler		
 Beyan		
Kriter 17: Atık önleme: Yemek servislerinde atık önleme planı	Evet	Hayır
 Hem yemek hem de ambalaj atıklarının nasıl en aza indirileceğini gösteren doküman (Kriter 1'de belirtilen değerlendirme raporu ile birlikte verilmelidir. Kontrol listesine dahil edilmişse bu şart otomatik olarak gerçekleşmiş sayılacaktır)		
 Sıfır Atık Yönetmeliği gereklilikleri		
 Muafiyet durumunda gerekli şartları gösteren belgeler		
 Beyan		
Kriter 18: Atık önleme: Tek kullanımlık eşyalar	Evet	Hayır
 Kriterin nasıl yerine getirildiğini açıklayan ilgili belgeler		
 Tek kullanımlık eşyaların kullanımını gerektiren mevzuat ya da kalite derecelendirme/sertifikasyon sistemine ait dokümanlar (uyumsuzluk durumunda)		
 Beyan		
Kriter 19: Atıkların sınıflandırılması ve geri kazanıma gönderilmesi	Evet	Hayır

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

 Atık kategorileri ve yönetimlerine ilişkin belgeler (antlaşmalar/sözleşmeler), atık toplama ekipman sınıf ve sayıları ile birlikte atık depolama (geçici ve/veya ara depolama) sahalarının özellikleri		
 Geri dönüşüm hizmetleri için çalışılan firmalara ait sözleşme kopyaları		
 Beyan		
Kriter 20: Ortak alanlarda ve odalarda sigara içilmemesi	Evet	Hayır
 Belgesel kanıtlar: örn.: Resimler, sigara içilmez levhalarının bulunduğu noktalar		
 Misafir odası ve sigara içilmeyen oda sayıları		
 Beyan		
Kriter 21: Çevreye duyarlı tercih edilebilir ulaşımın teşvik edilmesi	Evet	Hayır
 Mevcut bilgi materyallerinin kopyaları: örn.: web sitelerinde ya da broşürlerde belirtilen bilgiler vs.		
 Tesise ait, bünyesindeki bisiklet park istasyonunun yerini gösterir mimari proje/vaziyet planı		
 Beyan		
Kriter 22: Çevre etiketinin üzerinde görünecek bilgiler	Evet	Hayır
 Başvuru sahibinin kullanılan etiketin logosu veya örneğini göstermesi ile ilgili açıklama ve kanıtlar		
 Beyan		

Seçmeli Kriterler için Temel Kontrol Listesi

	Tamamlandığında işaretle	
Seçmeli kriterler ile puanlar alınmak isteniyorsa, Bakanlığa gönderilmeden önce aşağıdakiler tamamlanmalıdır:	Evet	Hayır
 Doğrulama formunun "Beyanlar - Seçmeli Kriterler" kısmı		
Kriter 23: Çevre Yönetimi (≥ 2 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 İstihdam edilen Çevre Mühendisine ait mezuniyet belgesinin kopyası		
 Çevre Mühendisinin, Çevre Yönetim Sistemleri konusunda uzmanlığını gösterir belgelerin (eğitim/kurs katılım belgeleri, sertifikalar, akademik çalışmalar, iş tanımı belgesi vs.) kopyası		
Kriter 24: Turistik konaklama tesisinin ISO belgesi (≥ 5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
<u>Başvuru sahibi TS EN ISO 14001'e göre sertifikalı ise:</u>		
 TS EN ISO 14001 sertifikası		
<u>Başvuru sahibi TS EN ISO 50001'e göre sertifikalı ise:</u>		
 TS EN ISO 50001 sertifikası		
Kriter 25: Hizmet alımı yapılan tedarikçilerin ISO belgesi (≥ 3,5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

<u>Tedarikçiler TS EN ISO 14001'e kayıtlıysa:</u> Ana tedarikçilerin TS EN ISO 14001 sertifikasına sahip olduğuna dair kanıt			
<u>Tedarikçiler TS EN ISO 50001'e kayıtlıysa:</u> Ana tedarikçilerin TS EN ISO 50001 sertifikasına sahip olduğuna dair kanıt			
Kriter 26: Çevresel ve sosyal iletişim ve eğitim (≥ 2 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğinin detaylı açıklaması			
 Turist konaklama yerinde bu bilgilerin nerede olduğunu belirten, dağıtılan materyalin metni ve teklifin duyurularını içeren uygun destekleyici belgeler			
 Beyan			
Kriter 27: Tüketim izlenmesi: Enerji ve su sayaçları (≥ 2 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesislerinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğinin detaylı açıklaması			
 Sayaçların yerleştirildiği yerleri gösteren kroki/harita			
 Beyan			
Kriter 28: Enerji verimli mahal ısıtma ve su ısıtma cihazları (≥ 3 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır
 İstenilen verimin nasıl karşılandığını göstermesi amacıyla üreticiden veya kurulum, satış veya bakımdan sorumlu teknisyenlerden temin edilen teknik özellikler			

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

<u>Cihazlar ISO tip I etiketlerine sahipse:</u>			
 Kriterlerde belirtilenlere benzer gereksinimleri gösteren ISO tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası			
Kriter 29: Enerji verimli klima ve hava bazlı ısı pompa cihazları (≥ 3,5 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır
 İstenilen verimin nasıl karşılandığını göstermesi amacıyla üreticiden veya kurulum, satış veya bakımdan sorumlu teknisyenlerden temin edilen teknik özellikler			
Kriter 30: 100kW ısı çıkışına kadar ki hava bazlı ısı pompaları (3 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır
<u>Ürünler ISO tip I etiketlerine sahipse:</u>			
 ISO tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası			
<u>Ürünler ISO tip I etiketine sahip değilse:</u>			
 İstenilen verimin nasıl karşılandığını göstermesi amacıyla üreticiden veya kurulum, satış veya bakımdan sorumlu teknisyenlerden temin edilen teknik özellikler			
Kriter 31: Enerji tasarruflu ev aletleri ve aydınlatma (≥ 4 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır
 İlgili kategori için tüm cihazların enerji sınıfını gösteren belgeler veya Energy Star sertifikaları			
 Beyanlar			
Kriter 32: Isı geri kazanımı (≥ 3 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır
 Isı geri kazanım sistemleri hakkında dokümantasyon: örn.: Yerinde ısı geri kazanım sistemleri projesinin bir kopyası vs.			

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

 Beyan		
Kriter 33: Termoregülasyon (ısı düzenleme) ve pencere yalıtımı (≥ 4 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Termoregülatör sistemleri ilgili belgeler veya belirlenen sıcaklık aralığını ayarlamak için prosedürler ve/veya pencerelerin resimleri		
 Çoklu camlar için uzman beyanı		
 Beyan		
Kriter 34: Otomatik anahtarlı alet /cihazlar (≥ 4,5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Bu sistemlerin /cihazların kurulumundan veya bakımından sorumlu profesyonel teknisyenlerden temin edilen teknik özellikler		
 Beyan		
Kriter 35: Bölgesel ısıtma/soğutma ve kojenerasyondan/mikrokojenerasyondan soğutma (≥ 4 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Bölgesel ısıtma sistemi ve kojenerasyon yoluyla gerçekleştirilen soğutma sistemine ait dokümanlar ve Tesis Beyanı!		
Kriter 36: Yakınlık algılayıcı elektrikli el kurutucular (1 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Bu kriterin nasıl yerine getirildiğine dair uygun destekleyici belgeler		
<u>Ürünler herhangi bir ISO tip I etiketine sahipse:</u>		
 ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
Kriter 37: Mahal ısıtıcı emisyonları (≥ 2,5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

<u>Ürünler ISO tip I etiketlerine sahipse:</u>			
 ISO tip I etiket sertifikasının veya ambalaj etiketinin kopyası			
<u>Ürünler ISO tip I etiketine sahip değilse:</u>			
 Üreticiden veya gerekli verimliliğin nasıl sağlandığını gösteren kurulum, satış veya bakımdan sorumlu profesyonel teknisyenlerden temin edilen teknik özellikler			
 Beyan			
Kriter 38: Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim yapan elektrik enerjisi tedarikçisinden elektrik enerjisi satın alımı (4 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır
 Yenilenebilir enerji kaynaklarının niteliği ve YEK'den sağlanan yüzde			
 Beyan			
Kriter 39: Yerinde yenilenebilir enerji kaynakları ile elektrik üretimi (≥ 5 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır
 YEK'le ilgili bilgiler ve elde edilen gerçek çıktıya ilişkin belgeler			
<u>Yerel biyokütle kullanılması durumunda:</u>			
 Yerel biyokütle mevcudiyetine ilişkin kanıtlar (örn.: biyokütle tedarikçi sözleşmesi)			
<u>Hidroelektrik sistemi kullanılıyorsa:</u>			
 Yürürlükteki ulusal kanun ve yönetmeliklere uygun olarak geçerli izin/ yetkilendirme/imtiyaz belgeleri			
 <u>Beyan</u>			
Kriter 40: Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı ısıtma enerjisi (≥ 3,5 puan)		Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:		Evet	Hayır

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

 Tüketilen enerjiye ilişkin veriler		
 Bu enerjinin en az % 70 veya % 100'ünün YEK'den geldiğini gösteren belgeler		
 Beyan		
Kriter 41: Yüzme havuzlarının ısıtılması (≥ 1,5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Yüzme havuz suyunun ısıtılmasında tüketilen enerjiye ilişkin veriler		
 YEK'den gelen enerjinin kullanım miktarını gösteren dökümanlar		
 Beyan		
Kriter 42: Düşük su tüketimli armatürler: Banyo muslukları ve duşlar (3 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin kriterleri nasıl yerine getirdiğiyle ilgili açıklamaları içeren ilgili belgeler		
 Beyan		
Kriter 43: Düşük su tüketimli armatürler: tuvaletler ve pisuarlar (≥ 3puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin uygun destekleyici belgelerle (örn.: resimlerle) birlikte bu kriteri nasıl yerine getirdiğinin ayrıntılı açıklaması		
Kriter 44: Bulaşık makinesi su tüketimi (2 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Üreticilerden veya bulaşık makinelerinin kurulum, satış veya bakımından sorumlu profesyonel teknisyenlerden temin edilen teknik özellikler		
<i>Not: Kriter sadece ev bulaşık makineleri için geçerlidir.</i>		

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Kriter 45: Çamaşır makinesi su tüketimi (3 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Üreticilerden veya çamaşır makinesinin kurulum, satış veya bakımından sorumlu profesyonel teknisyenlerden temin edilen teknik özellikler		
 Beyan		
Kriter 46: Su sertliği göstergeleri (≥ 1,5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Misafirlerin nasıl bilgilendirildiğini gösteren ilgili belgeler		
 Kullanılan otomatik dozaj sistemleri ile ilgili bilgiler		
 Tesis Beyanı!		
Kriter 47: Optimize edilmiş havuz yönetimi (≥ 2,5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin fotoğrafları, otomatik dozaj sistemleri, havuz tipi, otomatik dozaj sistemlerini kullanmak için hazırlanmış dökümanlar gibi destekleyici belgelerle bu kriteri nasıl yerine getirdiğine dair açıklama		
Kriter 48: Yağmur suyu, gri su ve kondens suyu geri kazanımı (≥ 6 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğine dair ayrıntılı açıklama		
 Alternatif su dağıtım sistemlerini gösteren fotoğraflar		
 Sıhhi tesisat ve içme suyu kaynağının tamamen ayrı turulduğu konusundaki güvence		
Kriter 49: Verimli sulama (≥1,5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğine dair detaylı açıklama		
 Sulama prosedürünün ayrıntılarını veya otomatik sulama sistemlerini gösteren fotoğrafların da dahil olduğu uygun destekleyici belgeler		
Kriter 50: Dış mekan bitkilendirmede kullanılan yerli veya istilacı olmayan yabancı türler (≥ 2 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğiyle ilgili özelliklerin belirtilmesi		
 Bir uzman tarafından hazırlanan uygun destekleyici belgeler		
Kriter 51: Kağıt ürünleri (≥ 5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Kullanılan ürünlerin miktarını (ilgili faturalar dahil) ve ISO tip I etiketine sahip olan ürünlerin miktarlarını gösteren belgeler		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>Basıklı kağıt ürünleri (peçete) ISO tip I etiketine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>A4 ve grafik kağıdı ürünleri ISO tip I etiketine sahipse</u>		
 ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>Kağıt mendil ürünleri ISO tip I etiketlerine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
Kriter 52: Dayanıklı tüketim malları (≥ 5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Sahip olunan bu ürünlerin miktarı ile ISO tip 1 etiketine sahip olan ürün miktarlarını gösteren veri ve belgeler		
<u>Tekstil ürünleri ISO tip I etiketine sahipse:</u>		

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>Televizyonlar ISO tip I etiketine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>Yatak şilteleri ISO tip I etiketine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>Seramik kaplamalar diğer ISO tip I etiketlerine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>Ahşap mobilyalar ve ahşap zemin kaplamaları ISO tip I etiketlerine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
Kriter 53: İçecek temini (≥ 2 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Kriterin nasıl yerine getirildiğine dair ayrıntılı açıklamalar ve eğer varsa ilgili dokümanlar		
Kriter 54: Deterjan ve banyo malzemeleri (≥ 2 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Sahip olunan bu ürünlerin miktarı ve ISO tip 1 etiketine sahip ürün miktarlarını gösteren veri ve belgeler		
<u>Bulaşık yıkama deterjanları (elde) ISO tip I etiketine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>Bulaşık makineleri için deterjanlar ISO tip I etiketine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>Çamaşır deterjanları ISO tip I etiketine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
<u>Genel temizleyiciler ve sıhhi temizleyiciler ISO tip I etiketine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

<u>Kozmetik ürünleri (durulama) ISO tip I etiketlerine sahipse:</u>		
 Ürünün ISO tip I sertifikası veya ambalaj etiketi		
Kriter 55: Kullanılmış tekstil ürünleri ve mobilyalar (2 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğine dair uygun destekleyici belgelerle birlikte ayrıntılı açıklaması; son kullanıcı iletişim bilgileri, makbuzlar ve önceden kullanılmış veya bağışlanan ürünlerin kaydını içeren yazılı prosedürler		
Kriter 56: Kompost (≥ 3 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Bu kriterin nasıl yerine getirildiğinin ayrıntılı açıklanması ve diğer destekleyici belgeler (eğer varsa)		
 Beyan		
Kriter 57: Atık su arıtma (≥ 3 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Uygun destekleyici belgeler: örn.: fotoğraflar		
 Atık su sisteminin üretimi, satışı veya bakımından sorumlu profesyonel teknisyenlerden temin edilen teknik özellikler		
 Beyan		
Kriter 58: Odalarda sigara içilmemesi (1 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Uygunluk beyanı ve belgesel kanıtlar: ör. Oda içerisinde yer alan işaretlerin fotoğrafları		
 Tesis Beyanı		

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

Kriter 59: Sosyal Politika (≥ 2 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Personel tarafından imzalanan usulüne uygun yazılı sosyal politikanın bir kopyası ve gereksinimlerin nasıl karşılandığını açıklayan beyan		
 Tesis Beyanı!		
Kriter 60: Bakım araçları (1 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri nasıl yerine getirdiğine dair uygun destekleyici belgelerle birlikte açıklaması		
Kriter 61: Çevreye duyarlı tercih edilebilir ulaşım seçenekleri (≥ 2,5 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri uygun destekleyici belgelerle birlikte nasıl yerine getirdiğine ilişkin açıklama		
 Misafirlere verilen bilgiler		
 Tesis içerisinde bulunan bisiklet yolunun nerelerden geçtiğini gösteren vaziyet planı		
Kriter 62: Toprak yüzeyler (1 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin bu kriteri uygun destekleyici belgelerle birlikte nasıl yerine getirdiğine ilişkin açıklama		
 Beyan		
Kriter 63: Yerel ve organik ürünler (≥ 4 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır

TURİSTİK KONAKLAMA HİZMETLERİ ÇEVRE ETİKETİ BAŞVURU KILAVUZU

 Uygun destekleyici belgeler, örn.: tedarikçilerden alınan makbuz ya da faturalar, tedarikçinin bulunduğu yer hakkında bilgi, yemek servisinde servis edilen menülerin kopyaları vs.)		
<u>Organik ürünlerin sahip olduğu etiketler varsa:</u> Sertifikalar		
Kriter 64: Pestisit kullanımından kaçınma (2 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Turistik konaklama tesisinin böcekleri nasıl engellediği ve dış alanları nasıl yönettiği konusunda ayrıntılı açıklamalar		
Kriter 65: Çevresel Gürültünün Azaltılması (2 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Başvuru sahibi, tesisinde eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültünün önlenmesine yönelik ne tür tedbirlerin alınmış olduğunu içeren rapor ve ilgili fotoğraflarla ayrıntılı bir açıklama sunacaktır Gürültü Yönetim Planı		
Kriter 66: Ek çevresel ve sosyal eylemler (≥ 4 puan)	Puan:	
Yetkili Organa sunulacak belgeler:	Evet	Hayır
 Başvuranın dikkate alınmasını istediği her bir ek eylemin tam bir açıklaması (belgelenmiş çevresel veya sosyal faydalar dahil) ile birlikte bu kriterle uygunluk beyanı		
 Mavi Bayrak Ödülü		
 Beyan		